

Szerkesztői iroda:

Belmagyar-utca végén (Mária-fly-ház), a hová a lap szellemi részét megillető közlemények czinzendők.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:

Egész évre . . . 16 forint. Negyedévre . . . 4 forint.
Félévre . . . 8 forint. Egy hóra . . . 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 5 krajczár.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Kiadó-hivatal:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

Egy négyszög czentiméternyi tér ára 4 krajczár. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek.

Reklám sora 1 forint.

Bélyeg-illeték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora 5 forint.

Nyilttéri czikkok garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Sz. 3023—899.

b. f.

Ő Felsége a Király nevében!

A kolozsvári kir. törvényszék, mint sajtóbi-róság Rucska Lajos és Magyar Mihály ellen sajtó utján elkövetett rágalmazás és becsületsértés vésége miatt folyamathoz tett sajtóperben Geng Ákos magánvádoló által 28—99. s. v. b. sz. alá beadott vádlóval folytatn 1899. május 13-án és 15-én Szász Béla kir. ít. táblai bíró vezetésével, Reinhold Arthur trvszki bíró és Gáspár Miklós trvszki al-bíró, továbbá Papp Romulus trvszki aljegyző jelen-létében, valamint Radnóti Dezső, Gámán Dezső, Eöry Tivadar, Dávid József, Mestitz Ferencz, Kató József, Vikol Kálmán, dr. Gergely Sámuel, dr. Frankis István, Merza Gyula, br. Mannsberg Sándor és dr. Ruzitska Béla 12 rendes esküdt közreműködésével megtartott sajtótügyi szóbeli nyil-vános végtárgyaláson dr. Deák Albert ügyvéd vád-indítványának és dr. Tutsek Sándor és dr. Váradi Aurél védőügyvédek védelmeszedeinek meghallgatása után, a 12 rendes esküdt határozata alapján hozta a következő

ítéletet:

I. Rucska Lajos, ki kolozsvári szül. és lakos, 45 éves, ev. ref., nős, birtokos, vagyonos, irástudó, hühtelen, a btk. 258. §-ban írt sajtó utján elkö-vetett rágalmazás vétségének vádjá alól felmen-tetik;

Ellenben a Kolozsvárt megjelenő „Ellenzék” czimű napilap 1898. évi 248. és 251. számában „Geng Ákos urnak” és „Válasz Geng Ákos urnak” czimű két közlemény közzététele által Geng Ákos sérelmére sajtó utján elkövetett a btk. 261. §-ában írt, a btk. 259. §-a szerint minősülő két rendbeli becsületsértés vétségében bíróilag is hü-nösnek mondatik ki és ezért a btk. 261. §. alap-ján a 96. és 92. §§. alkalmazásával összbünteté-sül elítéltetik 300 frt f6 és 50—50 frt mellékbüntetésre, mely behajthatatlanság esetén 40 napi fogházzal helyettesítendő, s mely pénzbüntetés az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 15 nap alatt különbeni végrehajtás terhe mellett a kolozsvári kir. ügyészhez fizetendő.

Elmarasztaltatik vádlott az addigi felmerült 44 frt és esetleg felmerülő büntügyi költségek-ben, melyeket ugyanazon idő és joghátrány terhe alatt fizessen meg.

Végül köteles vádlott Rucska Lajos ez íté-lelet az „Ellenzék” czimű napilapban, annak első oldalán, 15 nap alatt a törvényes következmények terhe alatt saját költségén közzétenni.

II. Magyar Mihály, ki kolozsvári szül. és lakos, 42 éves, unitárius, nős, lapszerkesztő, va-gyonos, büntetlen előéletű, a str. 34. §. 1. be-kezdésében meghatározott és a b. pont szerint minősülő köteles figyelem és gondossággal emulasz-tása által elkövetett sajtó vétség vádjá alól bírói-lag is felmentetik és ennek folytán köteleztetik magánvádoló, hogy 20 frt költséget nevezetnek 15 nap alatt különbeni végrehajtás terhe alatt fizes-sen meg.

Índokok.

A bűnösség kérdésében hozott határozat az esküdtek elmarasztaló, illetve felmentő határozat-án alapszik.

A btk. 96. §. alkalmazandó volt, mert két önálló, külön czikkben lett a cselekmény elkö-vetve, ekként folytatólagos cselekményt nem képez.

A büntetés kimérésénél figyelembe vétettek, mint enyhítő körülmények a büntetlen előélet, hogy vádlott hírlapilag kijelentette, miszerint magán-vadlót becsületsértésben sérteni nem kívánta és hogy vádlott az incriminált két közlemény közzétételére a jogos közérdek megóvása szempontjából vélte magát jogosítottnak, mi okból a 92. §. alkalmazá-sa indokolt. A költségekben való elmarasztalás az elítélés következménye.

Az ítélet közzétételére vonatkozó rendelkezés a btk. 277. §-án alapszik. Kiadatik azzal, hogy jogerős.

A kolozsvári kir. törvényszék, mint büntető bíróságnak 1899. május 13-án tartott nyilvános szóbeli sajtótügyi üléséből.

Br. Szentkereszty Zsigmond, elnök.

László, jegyző.

Könnyű vagy nem könnyű?

(Két czikk.)

I.

Az egyik budapesti politikai napi-lap a napokban igen komoly figyelmet igénylő és alaposan megokolt czikkely-ben azt a kérdést fejtegette, hogy a budapesti egyetemen nagyon könnyű élete van a tanároknak és a tanítvá-nyoknak egyaránt.

Ezt a tényt abból a körülmény-ből állapította meg, hogy köztudomás szerint az egyetemen majdnem több a *vakáció*, mint a tanulási idő.

Ez a czikkely aztán nyilatkozatra bírta a budapesti egyetemnek egyik tu-dós tanárát.

Ez a tudós professzor természete-sen azt vitatja, hogy a tanároknak nézve egyáltalán nem könnyű az élet, mert — bár maga elismeri — nem valami sok időt töltötenek a kadetrán, de hát az egyetemi tanároknak — sze-rinte — nem is az a rendeltetésük, hogy a kadetrán üljenek és prelegál-janak, hanem az, hogy — *buvárkod-*

janak és minél szélesebb körű tudomá-nyos foglalkozást üsszenek.

Erre nézve meg az illető tudós professzor azt mondja, hogy a buda-pesti egyetem tanárainak *még most sincs elég idejük* hogy igazi hivatásuknak élhessenek, és még kevesebbet kellene prelegálniok, mint a hogy azt most cselekszik és több időt kellene buvár-kodásra fordítaniok, mint a mennyi most áll rendelkezésükre.

Mi nem tudjuk, mit szól ehhez az elmélethez a kultusz-miniszter, a kire elsősorban tartozik ez a kérdés, egyet azonban tudunk és ez az, hogy a nyil-atkozó tudós professzornak a dolog ér-demében *nincs igaza* és ha az ő el-mélete elfogadtatnék, akkor a kultusz-miniszternek első kötelessége volna — *az egyetemeket rögtön bezártni*.

Hát igyekezzünk tisztába jönni ez-zel a dologgal.

Tegyük fel első sorban azt a kér-dést, hogy az egyetemeknek valójában mi a rendeltetésük?

Erre mindenki csak azt fe-lelheti, hogy az egyetemek eredeti ren-deltetése a középiskolákból kikerült if-juságnak a megszabott magasabb foku kiképzést nyújtani. Más szóval: az egye-temek arra valók, hogy az ifjúság azok-ban a magasabb élétpályákra szüksé-ges tudományos ismereteket megsze-rezhesse.

És mikép kell ennek az ismeret-szerzésnek történnie?

Egész egyszerűen úgy, hogy a tanárok, a kik az e nemű ismeret-eknek birtokában vannak — az ifju-ságot *ezekbe az ismeretkörökbe bevezessék*.

Ennek meg az az egyszerű módja, hogy az egyetemi hallgatók *szorgalma-san járjanak az előadásokra*, a tanárok pedig *szorgalmasan — prelegáljanak nekik*.

Már most, ha a szóban forgó tu-dós professzor elmélete akceptálható, akkor ugyan mikép felel meg az egye-tem a maga rendeltetésének, ha t. i. a professzorok csak buvárkodnak és nem prelegálnak és a tanuló ifjuság-nak nincs alkalma előadásokat hall-gatni?

És tulajdonképpen mi szüksége van az egyetemnek olyan tanároknak, a kik csak buvárkodással töltik az ide-jüket és csak a maguk tudományos képzettségének öregbítésén munkálnak és nem ülnek a kadetrán és *nem közlik* a maguk tudományos ismereteiket a hallgatókkal?

De hát akkor valójában miért bu-várkodnak az egyetemek tudós pro-fesszorai, ha a tanuló ifjuság ismeret-körének kibővítésére, vagyis a prele-gálásra egyáltalán nem fordítanak időt?

Nekünk laikusoknak az a sze-rény nézetünk van, hogy az egyetemi tanároknak elsősorban éppen arra kell törekedniök, hogy mindazt, a mit őik maguk *tudnak*, a tanuló ifjusággal is megismertessék még pedig a — ka-detráról.

Mert hát máskülönbén mért tud-nak a professzorok és mért honorálja az állam a tudásukat éppen ezen ál-lásaikban?

Egyszerűen azért, hogy tudá-sukat megosszák a tanulókkal, vagy is ezeket kiképezzék a magasabb tudománnyosság soknemű ágazataiban.

Már most, ha a professzorok éppen csak ezt a *kötelességet* nem teljesítik, akkor voltaképpen, mért veszik fel az állampénztárból a — *tanári fizetést*?

És vegyük a dolgot úgy, a hogy van...

Minő hasznát vennénk az egye-temnek, s tanáraiknak, ha azok a bu-várkodás czégre alatt minden időt el-vonnának a tanítástól?

Azt hisszük, nagyonkönnyű e kér-désre a felelet.

Az államnak egyenesen *le kellene mondania arról a hivatásról*, hogy ő az egyetemek utján az ifjuságnak azt

a magasabb kiképzést nyújtsa, amelyre pedig első sorban éppen az államnak kell reflektálnia, mert neki van szük-sége erre az ily módon kiképzelt ifju-ságra.

Politikai hir.

Szentesített törvények. Az „Országos Törvénytar” az évi hatodik számában a következő szentesített törvények hirdették ki: A XIV. t.-ezikk: Az állami elemi népis-kolák megfelelő elhelyezésével felmerülő ki-adások fedezéséről. XV. t.-ezikk: Az ország-gyűlési képviselő választások fölötti bírás-kodásról.

A kiegyezés.

Budapest, jun. 13.

A két kormány közti megállapodásokról még mindig a legkülömbözőbb híreket hozzák forgalomba.

A Magyar Estilap pláne a többek közt a következőket írja:

A miniszterelnökhöz közelálló sajtó urbi-et orbi hirdeti, hogy Széll Kálmán teljes ér-in-telenségben hozta baza formuláját és az az engedmény, melyet az osztrákoknak tett, nem sérti, sőt még csak nem is érinti a paktu-mot. Mert igaz ugyan, hogy a vámszövetség határideje módosult, a mennyiben nem 1903-ban, illetve 1904-ben, hanem 1907-ben jár le; de megmentetett az az elv, hogy a kereskedelmi szerződések egyidőben járjanak le a vámszövetséggel. Ez a fő. Mert ez a paktum lényege.

Evvel szemben mi röviden konstatálni és bizonyítani akarjuk, hogy a bécsi megál-lapodás igenis megszegése nemcsak a pak-tum betűszerinti értelmének, hanem szelle-mének is.

Ezzel szemben a kormánypártnak egyik régi tagja így nyilatkozott.

Kövés kivételével a szabadelvű körben nagy megnyugvással fogadták a hírt, hogy Széll Kálmánnak sikerült Bécsben a fenn-állott nehézségeket leküzdenie. Komikus dolog volna azt állítani, hogy nem volna ebben a nagy pártban egyesek, kik kárörömmel látták volna, ha Széllnek se si-került volna az, a mi miatt Bánffy-nak meg kellett buknia, de ezek tartózkodni fognak a Házban a kiegyezés tárgyalásá-nál kárörömüknek hangosan is kifejezést adni. Most, hogy Széll sikerrel tér vissza Budapestre, könnyű dolga lesz a Lloyd-klubban. Meg vagyunk róla győződve, hogy Széll csak olyan megállapodásokat kötött Thun-nal, melyek az ország érdekeire min-den tekintetben előnyösek. Egyébként Bánffy bukása óta nem a kormány párt dönt, hanem az ellenzék. Ha az is jóvá-hagyja, a mit Széll hozott, akkor nagyon hamar végzünk a kiegyezéssel.

A kormánypártnak egy oly tagja, ki még nem rég a remzeti párt vezetésében vett részt, így szolt:

— A kormányelnökkel folytatott elő-zetes megbeszélésekből sejtem, hogy a miniszterelnök semmiféle oly megállapo-dást nem létesített Bécsben, mely a pak-tumnak akár lényegével, akár irányával ellentétben állana. Ma még nem ismerjük ezeket a megállapodásokat. Azok felől nyilatkozni tehát korai, kombinációkat fűzni pedig hiábavaló dolog. Paktumelle-nes dolgot Széll Kálmán nem csinált. Ez az egy, a mi bizonyos.

A néppártnak egyik agilis tagja így nyil-atkozott:

A mi értesüléseink szerint Széll Kálmán Bécsben erőlyesen megvédelmezte a pak-tumot. A korona egyenes kívánságára volt szükség, hogy az osztrák kormány lehetővé tette a megegyezést. A mit a Magyarország között, az a mi információink szerint meg-felel a tényállásnak. És ha a miniszterel-nök előljárásiéseiből ezt megerősítve fog-juk látni, akkor a mi részünkről nem lesz nehézség a kiegyezés gyors letárgyalásánál.

A függetlenségi- és 48-as párt körében bevárják a miniszterelnök értesítéseit, mielőtt azokkal szemben állást foglalnak. — A párt valószínűleg értekezletet fog tartani, a mikor a miniszterelnök bejelentéseivel behatóan foglalkozik.

Párisi kiállítás.

Az 1900. évi párisi nemzetközi kiállítás erdélyi bizottsága 1899. jun. 11-kén tar-totta Kolozsvárt alakuló ülését.

Jelen voltak: gr. Bánffy György v. b. t. kir. főajtónálló mester elnök, dr. Radisics Jenő dr. Földvári József a kormánybiztosság képviselőtében, dr. Apor István, Szabó Jó-zsef, dr. Szádeczky Lajos és gr. Teleki László bizottsági tagok. Szalay Imre, gr. Mikes Zsigmond és br. Kemény Ákos elfoglaltatá-sukkal mentették ki magukat.

Elnök megnyitván az ülést, a jegyző-könyv vezetésére felkéri dr. Szádeczky Lajost.

Az elnök kifejti a bizottság czélját és és feladatát Erdély régi műkincseinek össze-gyűjtését, hogy az a párisi kiállítás magyar történeti csarnokában berendezni tevezett erdélyi fejedelem kori teremben összegyűjtve méltókép reprezentálja Erdély egykori kultu-rájának gazdaságát s fejlettségét, s felintette azt a speciális nemzeti karaktert, mely ebben nyilvánult s hatással volt az egész magyar kultúrára.

Felhívja a bizottsági tagokat, ezek összegyűjtésében buzgó közreműködésre s tanácsadásra, hogy miképen lennének azok leginkább összegyűjthetők, s egy erdélyi körút megvalósítható, melylyel a bizottság tagjai-nak támogatása kalauzolásá mellett a kor-mánybiztosság megbízottjai a tárgyakat összeírják és gyűjtik.

Radisics Jenő dr. és Földváry József dr. tájékoztatást nyújtanak a kitézött feladat és czél egyes részleteiről, jelentik, hogy a megkeresések mindazokhoz elküldtek, a kiknek birtokában műkincseket tudtak, vagy a kiktől támogatást kívántak, — de ezeken kívül felkutatandó mind az a műkincs, a mi Erdély határai között még feltalálható.

Beható eszmecseré után elhatározottat, hogy az erdélyi bizottság a kitézött czél megvalósítására megalakultnak tekintendő, az eszme propagálására társadalmi uton és hírlapok utján mindent el fog követni.

Szádeczky Lajos indítványára elhatá-roztatott, hogy az ügyek intézésére az ál-landó Kolozsvárt tartózkodó tagokból egy ügyvezető u. n. bejelentő bizottságot alakít, melynek tagjai gr. Lázár István, gr. Teleki László és Szádeczky Lajos mint előadó, a kik időközben a bizottsági elnökkel érintke-zésben az ügyeket vezetik, a bejelentéseket elfogadják, a kívánt felvilágosításokat meg-adják, a kormány bizottsággal érintkeznek, a gyűléseken jelentést tesznek, a budapesti és helyi lapokban a szükséges felvilágosítá-sokat, tájékoztatásokat közreadják.

A bejelentések és kívánalmak a bizott-ság előadóhoz intézendők (Kolozsvár, Má-jális utca 11 sz.)

Elhatározottat, hogy július folyamán egy körutazás rendeztessék Erdély területén, a melyben a résztvevők kiválogassanak, össze-írjanak és gyűjtsenek minden megfelelő tár-gyat. A körút főbb irányai így állapíthatnak meg: Kolozsvár Deés, (Benehida, Választ, Kendi-Lóna) Deés Zilah (Szurdok, Göresön, Hosszufalu) Deés Beszterce (Behlén, Ker-lés) Teke Sz.-Régén (M. Felpös.) Vécs, Gör-gény, M. Vásárhely, Medgyesfalva, Radnótfá-ja, Gernyeszeg, Sárpatok, Sáromberke, Nagy-Ernye, M. Szt.-György) Nyárádmente; Kiskü-llőmgye, M. Újvár, Enyedvédeke, Medgyes, Erzsébetváros, Segesvár, Fejéregyháza, Bán, Sz.-Keresztur, Sz.-Udvarhely, Köhalom, Héviz Földvár, Brassó, Háromszék, Csikmgye, Bar-czaság Brassó, Fogaras, N. Szeben, N. Disz-nód, Szász-Sebes, V. Hunyad, Déva, Hátszeg, Gyulafehérvár, Zalatna, Toroczko, Torda sb. Közbe minden főúri kastély, templomok meg-látogatandók. A részletes utiterv kidolgozásá-val az ügyvezető bejelentő bizottság bizatik meg s a legközelebbi ülés határozza meg vég-legesen.

Megbizatik ügyvezetőbizottság, hogy a körút előkészítésére egy felhívást készítsen, melyet a következők ős után fog a bizott-ság szétküldeni, jelezvén az időtájt, melyben a körutazást végző bizottság az illető helyen megjelenik.

Földváry József dr. felhívja a bizottság figyelmét arra, hogy egy huszártérmet is lesz a kiállításon, melybe Erdély területén is gyű-jtendő tárgyak és adalékok.

Szádeczky Lajos ezzel kapcsolatosan ajánlja, hogy az erdélyi fejedelmi testőrség és hadsereg a) „Kék és veres drabantok”, s a mult században szervezett székely határ-őrség, s főleg székely huszárság is vonassék bele a kutatás és gyűjtés keretébe, melyek alapján elhatározottat, hogy a régi erdélyi fejedelmi katonaság, főleg huszárság emlé-kei is összeírassanak és beszereztesse.

Elhatározottat, hogy legközelebbi ülés július 2-án tartassék meg, a mely után a körutazás megkezdessék.

Végül elnök lelkes szavakban felhívja a bizottságot az ügybuzgó működésre, hogy Erdély régi dicsőségéhez és kultúrájához méltó legyen a kiállítás, s az ülést bezárja.

Emléket Orbán Balásnak!

Orbán Balázs Székely-Kereszturon fel-állítandó szobra javára ujabbban alulirothoz a következő kegyes adományok folytak be:

1., Dr. Vajda Dániel Maros-Ludasról 4 kor.

2., Végh Mihály unitár. lelkész gyűjtése Ravában: ravai unitár. ekklezsia 10 kor. Végh Mihály 2 kor. József Mihály, Wass Germán, Hankó György 1—1 kor. Istók Ábel, Icsák Mózes 40—40 fill. Spilman Lázár, Kecskés László 60—60 fill. Kedői Pál 10 fill. Bordosi unitár. ekklezsia 2 kor. összesen 19 kor. 30 fill.

3., Török Lajos gyűjtése Darócson: Község 2 kor. Török Lajos 1 kor., luth. iskola 1 kor. összesen 4 kor.

4., M. Zsákonon: Demeter Lőrincz 80, Incze Dani 40 fill. összesen 1 kor. 20 fill.

5., Borecs Mihály lelkész gyűjtő ívén Bácsfaluban: Borecs Mihály 4 kor. elhalt Baczoni Borbára neje nevében, második neje Kurmesz Katalin, Ida leánya férjével Kis Árpád lelkészszel 2—2 kor. gyermekeik Ida és férje Könczei Viktor 1—1 kor. Ezek gyerme-kei: Árpád, Judit, Irén 50—50 fill. Leánya: Berta és férje Irk Albert kereskedő Kolozs-várt 2 kor. gyermekeik Károly, Albert 1—1 kor. Fiai: dr. Borecs Mihály és neje Kolozs-vári Margit tanár Kolozsvárt 2 kor. gyerme-keik Sándor, Misi 1—1 kor. Veje Kiss Árpád lelkész többi gyermekei: Árpád, Etelka, Béla, Jolán, Ilona, Berta, Margit 1—1 kor. Domo-kos István 2 kor. Gáspár Gyula, Kozma Imre (Hosszufalu) Kövér Lázár, Bede Dániel, Ki-lyéni Endre (Hosszufalu) 1—1 kor. Kovács Mihály, Fekete Benedek, Reznék Mihály 20—20 fill. Fekete József, Hadnagy Benedek, Kelemen György, Vajna József 40—40 fill. összesen. 37 kor. 70 fill.

6., Biró Géza ev. ref. pap gyűjtése Só-váradon: Gyűjtő 1 kor. Biró Sándor, Pataki József, Bene János 40—40 fill. Cseh Károly 20 fill. összesen 2 kor. 40 fill.

7., Máté Lajos tanító házakénti gyűj-tése H. Városfalván 40 kor. 30 fill.

8., Bálint László főesperes plébános Berecz 2 kor.

9., Lajos Balázs s. lelkész Bereczk, 1 kor.

10., Oláh Antal plébános. Sz.-Keresztur, 2 kor. Összesen 77 kor. 80 fill.

Ehhez adva az eddig kimutatott gyűjtés összegét 2651 kor. 22 fillért, a szobor alap tesz ma 2729 kor. 02 fill.

Fogadják a nemes szívű adakozók ha-zafias áldozataikért a szoborbizottság hálás köszönetét. Székely-Keresztur, 1899. ápr. 27.

Barabás Lajos,

szoboralap pénztárnoka.

Tanügy.

Évzáró vizsgálatok.

A kolozsvári állami polgári leányintézetben tegnap kezdet-két meg a jelen iskolai évet bezáró vizsgála-tokat. Ez uttal a vallástól vizsgáltatták az iskola r. kath. felekezeten lévő növendékeit. A vizsgálaton az egyházi főtanhatóság részé-ről jelen volt *Biró Béla* apátplébános, ki a vizsgálat végén nagy meglepéssel nyilatko-zott a felmutatott eredményről. A kérdező ta-nár *Neuríher* Ödön lelkész volt. A vizsgálaton a szülők közül is sokan jelentek meg.

Vizsgák voltak a nagy utcazi rom. kath. nép iskolába f. hó 9—10-én.

Biró Béla apát plébános iskolaszéki elnök, Polczér Ede iskola látogató, Szentpéteri Endre segéd tanfelügyelő és sok anya, apa jelenlétében. A vizsgák meneten igen szép feleleteket hallot-tunk, a mi arra mutat, hogy a tanító a 241 ap-rósgát a tanulás nehéz mesterségébe kitűnő eredménnyel vezette be.

Egyik tanteremt a kis apró leánykák kézi munkái töltötték meg — bámulatos ügyes kötés varrás és himzés, a mit többen meg is bámul-tak! Igazán megérdemli a dicsőreket Bauer Teréz tanítónő, a ki a kis ökölnyi leánykákat tanításon kívül, oly szép munkák végzésére is tanította. Szombatn délután az iskola helyiségében csukorka kiosztás és kedélyes mulatság zárta be a vizsgák szép ünnepélyét.

Évzáró ünnepély.

Az „Augusteumi” róm. kath. gyermekterben f. hó 9-én volt az évzáró ünnepély Biró Béla apát kanonok plébános elnök-le alatt. Az ünnepély, melyen számos érdeklődő és szülők voltak jelen, d. u. 3 órakor kezdődött a szokásos siktet is felülmutta, a mennyiben a kisdielek szabatos szavalatát és kedves játékaí tel-jesen elragadták a jelenlévőket. — Az elnökő apát ur szép beszédben köszönte meg a fáradi-ságot Ludwig Ilona ovónőnek, a melylyel a ve-zetése alatt lévő kisdieleket oly odaadással nevelte, oktatta a szépre, a jóra és nemésre. Hogy az öröm teljes legyen, f. hó 11-én vasárnap délután majá-list rendezett az ovónő a gyermekek részére, a melyen a szülők ismét teljes számban megjelentek és mulattak gyermekeikkel együtt az esti órákig, legáltalában a köszönetüket fejezve ki Ludwig Ilona ovónőnek, ki gyermekeiket a legnagyobb szeretettel oktatja és neveli.

Egyleti élet.

Az országos orvos szövetség Kolozsvár és Kolozsmegyei fiókja f. évi június hó 17-én délután fél 6 órakor tartja meg a város háza tanácstermében a május hó 31-ére összehívott és a tagok csekély száma miatt elhalasztott rendes közgyűlését.

Kritika

a „Színház dolga“ czimű „tan-költeményről“.

II.

A mint mondtuk tehát, a „Magyar Polgár“ Urunk eszményösszeállításánál esztendejében „Színház dolga“ czimű „tan-költeményt“ zengett a kolozsvári Nemzeti Színház állandósításának kérdéséről.

Az állandósítás kérdése a „M. P.“ szerint főleg úgy oldható meg, ha a kolozsvári színházról nyáron át Nagyváradon játszik. (Szép állandósítás!)

Gyöngye elménk nem képes ezt a megoldási módozatot felfogni: ezért kénytelenek vagyunk részletekbe bocsátkozni.

A „M. P.“ azt mondja, hogy fölötté üdvös és hasznos dolog, hogy a kolozsvári színházról nyáron át Nagyváradon töltsen.

Mert:

a.) „Ha nyáron át más városban működik a színház, könnyebben, jobban elérhető a téli évad sikere.“ (Vagyis: ha Nagy Gábor azt akarja, hogy a vendéglője jobban menjen: május 1-én zárja be és ki se nyissa október 1-ig. Érthetőség kedvéért mondhatnók így is: ha a „Magyar Polgár“ szerkesztője azt akarja, hogy jobban menjen a lapja: május 1-től ne jelentesse meg október 1-ig s a munkatársait küldje el Nagyváradra nyaralni. Nemde?)

b.) „A mit a társulat nyáron betanul és előad, az kész újdonság-számba megy a téli szezonban is.“ (Példa rá a „Stomfai-család“, melyet Nagyváradon tanultak be s a kolozsvári közönségnek kellett „bevennie“ az előadást a szó legvidékiebbi értelmében.)

Különbö az is csak frázis, hogy az újdonságokat nyáron tanulják be, hiszen tudnivaló, hogy Nagyváradon mindössze 3—4 darabot tanulnak be. Volt köztük olyan is, a miben nem volt köszönet.

c.) „A színház működés szabatosága és a játékleír változatossága érdekében nagy előny, ha felváltva két városban játszanak.“ (Ebből a szempontból jó volna Deést, Szamosiújvárt és Toradát is fölvenni a nyári tartózkodás műsorába, ha a „M. P.“ szerint a vándorlás elősegíti a működés „szabatoságát“ és a játékleír „változatosságát“.)

De ebből viszont azt is következtetjük, hogy a ciklikus nem kísérte a telen figyelemmel a műsort és nem járt a színházba, mert akkor tudhatná, hogy szabatos színház működésről és változatos játékleírásról szó sem lehet. (Tessék összehasonlítani más színházak játékleírját és a kolozsvári Nemzeti Színházét.)

Csak úgy általánosan a levegőbe beszélni nem lehet. Vegyen magának a „M. P.“ fáradságot és nézzzen meg néhány előadást Krecsányi, Makó, Leszkay, Komjáthy társulatánál, s kísérje figyelemmel műsorukat is: akkor aztán beszélhet a kolozsvári

színházról is. Mi vettük magunknak ezt a fáradságot és határozottan állíthatjuk, hogy ha vannak is jó előadások a kolozsvári nemzeti színházról, a színház működés szabatosága és a játékleír változatossága tekintetében a föntemlített négy társulat elsőbb helyen áll.

Véletlenül kezünkbe akadt egyik marosvásárhelyi lap. Lássuk csak, milyen volt a Krecsányi múlt heti műsora:

Fedora.

Szép Heléna.

Szent-Iván-éji álom.

Tündérlak Magyarhonban.

Görög rabszolga.

Folt, a mely tisztít.

Közönyt közönynyel.

(Ez szép műsor; pedig lám, kis városban működik Krecsányi, a hol nem is tudják kellőleg méltányolni.)

d.) „Bölöny József intendáns a múlt évre nagyjában új színházról szervezett; az új tagok Váradon kezdték szereplésüket, tehát a nyári hónapok alatt, idegen helyen próbálják ki.“

Erre azt feleljük: a kolozsvári nemzeti színházhoz nem szabad olyan színészeket szerződtetni, a kiket ki kell próbálni. Van a vidéken egész sereg színész, a kiket évek során át próbált ki a szegeci, debreczeni, aradi, temesvári, pozsonyi közönség. Csupa neves, jó színészek. Tessék ezek közül választani a kolozsvári színház számára tagokat és nem olyanokat, a kiknek még nevét sem hallottuk.

Felsorolunk a „M. P.“ okulására pár ilyen tagot: Pethes Imre, Szakács Andor, Thury Elemér, Réthely Lajos, Tóvölgyi Margit, R. Balogh Etel, Hahnel Aranka, P. Szép Olga. Ezek mind olyan tagok, a kiket nem kell kipróbálni; ide lehet hozni akármelyiket látatlanra. Miért nem szerződött ezek közül Bölöny intendáns? Akkor legalább nem kelene idegen városba mennie, hogy próbaelőadásokat tarson.

E helyett mit csinált Bölöny intendáns? Elbocsátotta a színház valamennyi jó színészét. Felsoroljuk ezeket is emlékezet okáért: Megyeri Dezső, Rózsagehyi Kálmán, Klenovics György, Bartos Gyula, Pataki Béla, Áldor Juliska, Szerény Gizella, György Ilona, Rákai Emília. (Lám, így ment tavaly a szerkesztés!)

Jőjjünk közelebb.

Bölöny intendáns szervezett egy új társulatot a múlt év májusában. Sok tag nem vált be, a mint a „M. P.“ is említi. Lássuk, hogy egészítette ki az intendáns egy év leteltével a társulatot? Ugy, hogy a jelenlegi társulat a tavalyinál is gyöngyöbb. Tessék összehasonlítani a tavalyi és az idei névsort.

Pedig lám, a mostani havi gázi 8666 forintba megy. Ezzel a szép összeggel milyen jó társulatot lehetne szervezni! (Persze, más rendszerrel!)

e.) „Az mindenki elismerheti, hogy egy olyan átalakulási időszakban, a melyben a kolozsvári színház most él, — az efféle helyzetnek meg vannak a maga nagy előnyei.“ (Ezt a frázist sehogyan sem tudjuk megérteni. Talán csak nem azt érti ez alatta „M. P.“, hogy most az operett-kultusz által átalakul a színház? Vagy mi a csoda akar ez lenni?)

f.) „De van ám anyagi nagy értéke is

annak, hogy a kolozsvári színház a nyári évadot ideiglenesen — nem győzzük ismételni, hogy kifejezetten három évre ideiglenesen — Nagyváradon töltsen.“

Lássuk a bizonyítékokat.

A „M. P.“ számadatokkal bizonyít ezután. De jaj! Micsoda számadatok! Menten megbukna az a pénztáncz, a melyik ilyen számításokkal dolgozna.

Azt mondja a „M. P.“, hogy a színház bevétel a téli szezonban hetvenezer forint volt. (Ez sem felelt meg a valóságnak, mert a bevétel nyolcvanöt ezer forint volt. Persze, a „M. P.“ elfelejtette, hogy a bérlet is jövedelmezett 15 ezer forintot.)

Ezután néhány számítás csinál, a melyből a végén kisüti, hogy a nagyvárad nyári bevétel „csak 2000 forinttal kevesebb, mint a csaknem párhuzamossá vált kolozsvári téli átlag.“

Ezt a kolozsváriaknak meri mondani, holott nem is felelt meg a valóságnak. Bebizonyítjuk.

A kolozsvári téli szezonban bevettek hét hónap alatt: 84.997 forintot. Egy hónapra esik ebből: 12.000 forint. (A százakat elhagyjuk.)

A nagyvárad nyári szezonban bevettek öt hónap alatt: 36.024 forintot. Egy hónapra esik ebből: 7.000 forint. (A százakat itt is elhagyjuk.)

A „M. P.“ mulattatására még a kivonást is megcsináljuk.

Kolozsvári havi bevétel:	12.000 frt.
Nagyvárad havi bevétel:	7.000 frt.

Különbőség:	5.000 frt.
-------------	------------

A kolozsvári havi bevétel tehát 5000 forinttal nagyobb, tehát csaknem kétszerese a nagyvárad havi bevételének. (És a „M. P.“ mégis azt mondja, hogy csak 2000 forinttal kevesebb!)

Lássunk még egy példát a „M. P.“ „alapos“ számításaiból.

Ha nem menne a színház Nagyváradra, legalább 20.000 forinttal venne be kevesebbet a kolozsvári színház, mint a mennyit — a „vándorlást“ alapon — a most végződött színház esztendőben bevett. (Más szavakkal ez azt jelenti, hogy a kolozsvári nyári szezon jövedelme 20.000 forinttal kevesebb volna.)

Ha tehát a 20.000 forintot levonjuk a nagyvárad jövedelméből, megkapjuk, hogy mennyit lehetne Kolozsvár bevenni, ha itthon maradna a színház.

Csináljuk meg a kivonást.	
Nagyvárad bevétel:	36.000 frt.
Kivonva ebből:	20.000 frt.

Marad:	16.000 frt.
--------	-------------

Tehát Kolozsvárt egész nyáron csak 16.000 forintot lehetne bevenni, ha itthon maradnának. Keressen a „M. P.“ Kolozsvárt olyan bolondot, a ki ezt elhiggye és mi akkor meghajlunk számítása előtt.

Ime, ilyenek a „M. P.“ számításai. Az érveivel egy huron pendülnek.

Az egész számításból az tűnik ki, hogy a nagyvárad kirándulásra pénzügyi tekintetből nincs semmi szükség. Kolozsvárt épen olyan jól ki lehetne jönni s akkor legalább a 21.000 frtot, a mit a nagyvárad kirándulásra költenek el: itthon költenék el.

Vagyis: a nagyvárad kirándulás egyszerűen: nyaralás. Ez pedig nem tartozik a kolozsvári Nemzeti Színház feladatai közé.

— „Mert egykor, nagyon régen, ősmertem egy olyan kis fiut, amilyen te vagy, annak is éppen ilyen szép hujja volt és ilyen szeme. Szerettem őtet, — oh, egész szívvel szerettem! — és mert hozzá hasonlítás, téged is szeretlek.“

— Hogy hívták? — kérdém, egy kis irigységgel, mert ezt az idegen ladyt, a ki engem szeretett, már is kezdtem szeretni.

— „Gábriel, az ő nevére nincs szükségünk. Én szerettem őtet és most téged szeretlek. Most már, miután haza jöttem, gyakran foglak látni. De édesem, egy dologban bíznom kell benned. Soha se mondd meg senkinek, hogy én tégedet szeretlek és megcsókollak, ugye nem mondd meg?“

A kíváncsú csekély volt és reá a válasz rövid; de valami megfoghatatlan módon úgy látszott, mintha az a kérdés és felelet szívünket és lelkiünket összekötötte volna. Ez időtől kezdve nagyon gyakran találkoztam Lady Lulworthal. Néha azt mondta —

— „Édes kis Gábriele, holnap reggel az őz-parkba megyek. Dél felé jöjj arra és akkor látni foglak.“

Soha sem találkozott a nélkül velem, hogy valamit ne adjon, a miről azt gondolta, hogy szeretni fogom. Az anyám mindig és mindent tudott a találkozásunkról; de mindig csakugyan azt mondta nekem —

— Gábriel, el ne felejtse — hogy soha sem szabad az ő ladységához beszélni, midőn valaki van vele.

Nekányszor megtörtént, hogy akkor találkoztam vele, midőn másokkal sétált, olyankor csak reám nézett, szomorú kérdő tekintettel, mintha azt akarta volna mondani —

— „Gábriel, nem tehetek róla, nem merek megállni: de azért éppen úgy szeretlek és a következő alkalommal, midőn láttam, mindent elkövettem, hogy látszólagos mellőzésért kárpótlást adjon.“

SZÍNHÁZ.

Megyeri Dezső a Népszínházról.

Megyeri Dezső, a kolozsvári Nemzeti Színház volt igazgatója kilépett a Vigszínház kötelekéből és a Népszínházhoz szerződött. Ő lesz a Népszínház főrendezője. Megyeri Dezső a Népszínház előadásainak nívóját nagyban fogja emelni. Ritka az olyan nagy tudású és műveltségű rendező, mint Megyeri Dezső, kinek ezenkívül hosszas gyakorlata is van, a mit a kolozsvári Nemzeti Színháznál évek során át szerzett, mint rendező és igazgató. Ezeket most mind érvényesítheti a Népszínháznál. Megyeri Dezső október 1-ikén lép be a Népszínházhoz. Addig családja körében tölti a nyarat Kolozsvárt, hova tegnapelőtt érkezett meg a színház egykori népszerű igazgatója.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, június 13.

— **Időjárás.** A levegő szombatról vasárnapra fokozatosan hűlni kezdett. Tegnap már annyira lehűlt, hogy hajnalban csak 4 fok volt a meleg. A tegnapi nap folyamán irodákban és számos lakásban fűteni kellett, a mi szokatlan nálunk nyár elején. A hideg ma kedden hajnalig tartott s azóta a hőmérsék fokozatosan emelkedik. Ma reggel 9 fok volt az árnyékban a meleg.

— **Kossuth Ferenc az ipartestületekhez.** Kossuth Ferenc az ipartestületek elnökeihez a következő levelet intézte:

Igen tisztelt elnök ur! Pártkülönbég nélkül szervezkednek azok, kik Magyarország közgazdasági önállóságát kívívni igyekeznek. Én vagyok egyike azoknak, kik megbízattak, hogy megkeressem a mozgalomhoz csatlakozni akarókat. E czélból fordulok Önökhöz is, mint hazafiságáról ismeretes férfiúhoz, kérve, tudassa, van-e szándéka résztvenni a mozgalom kiterjesztésében? Rövid idő lefolyása alatt lesz megtartható a szervezkedés első gyűlékezete, amelyre, ha a mozgalomhoz hozzájárul, lesznek bátor meghívni. Teljes tisztelettel: Kossuth Ferenc.

— **Az Emke igazgató választmánya** tegnap d. u. 3 órakor a nyári szünidő előtti utolsó választmányi ülését tartotta gr. Beldi Ákos elnöke alatt. Az ülésnek, mely igen látogatott volt, igen sok tárgya volt, mert igyekeztek a szünidő előtt a készletben levő anyagot lehetőleg mind letárgyalni. Megemlíti azonban már most, hogy az idei közgyűlés végleg szert. 17-re tétetett s a Gyulafehérvár városi választmány előterjesztése alapján elfogadtatott a program, melyet a rendező fiók-választmány 15000 példányban fog az örökös és alapító tagoknak, fiók-választmányoknak, testvéregyesületeknek stb. megküldeni. Kolozsvárról az indulás szept. 17-én reggel a 6 órai gyorsvonattal lesz és a kik akarnak az esti gyorsvonattal már vissza is jöhetnek.

— **Végtaggyalás emberölés miatt.**

A kolozsvári kir. törvényszék előtt gondatlanság által okozott emberölés miatt állott a vádlottak padján Gyulai Tivadar kincstári erdővéd. Büne ez volt: 1898. aug. 22-én, Marisell határán, szolgálati Werndl féle fegyverrel a vállukon védkerületük területét járták be, ketten: a vádlott és Ruzs Vaszilika pót erdőőr.

D. e. levén az idő, hosszabb gyalogjárás után, egy forrás mellé letelepedtek. Mind

a ketten letették szolgálati fegyverüket is. A Gyulai fegyvere megvolt töltve. Pihenés közben almát és kenyert reggeliztek. A mint reggelijüket bevégezték, felkerekedtek ismét.

Ruzs Vaszi kelt fel előbb. A fegyverek egyformák levén, tévedésből a Gyulai töltetlen puskáját akasztotta a nyakába. Ez okozta tragikus halálát.

Gyulai sem vette észre a tévedést, vállára vette az erdő szolga puskáját s haladtak tovább.

Ütközben figyelmeztette Gyulai Vaszi, hogy ő csak erdő szolga, tehát nem illik fellebbvalója előtt menni, vonuljon a háta mögé.

— Hadd el Domnule, válaszolt Ruzs, had legyen egyszer én is ur s menjek elől. Máskor úgy is készséggel teljesítem minden parancsodat. Gyulai a Vaszilika naiv kíváncsiságot tréfával akarta viszonozni.

Eggy hátra Vaszi, mert különben megölök. S mert úgy tudta, hogy puskája nincs megtöltve, leemelte azt a válláról s ezébe vette Vaszilikát.

Ruzs Vaszi figyelmeztette Gyulait; gygázz uram, mondá, nem jó a puskával tréfolni.

E pillanatban elsül a töltetlennek hitt fegyver és Ruzs Vaszilika tántorogva össze rogyik. A golyó a gyomrába hatolt be s belső elvérzést okozott. Néhány óráig élt s ez idő alatt a végzetes tévedést ő maga megmagyarázta a falu hivatos embereinek, kérvén, hogy Gyulainak ne legyen bántódása.

A törvényszék, melynek elnöke Pap Leontin, szavazó bírák Csizsér Károly, dr. Endes Miklós volt, a Göllner Béla dr. alügyész által előterjesztett vádban gondatlanság által okozott ember öletét látott.

Meghallgatta Tutsek Sándor jeles védbeszédét s elítélte Gyulai Tivadart egy fél évi fogházbüntetésre.

Az ügyész az ítéletben megnyugodott. Vádlott felebbezést jelentett be.

— **Czukor adó.** Kolozsvárt, mióta a czukor adó fizetésnek a reformja életbe lépett, nagy mizeriák uralkodnak. Egy-egy 29—30 adó tételt, a mig a kereskedő megfizethet, 2—3 órát kénytelen elvesztegetni. A kereskedők arra kérék Stuckheil Gyula pénzügyigazgatót, ejtse módját annak, hogy czukorszerű munkabeosztással, idővesztégetés nélkül lehessen a czukor adót fizetni.

— **Öltárszentelés.** Ma délelőtt fényes egyházi ünnepély színhelye volt a kolozsvári szentferenczrendi szerzet Óvári temploma. Ekkor szentelték fel a Pádai szent Antal tiszteletére készített új öltárt óriási közönség jelenlétében. A misét és a felszentelési szertartást P. László Polikárp rendfőnök nagy segédlettel végezte, s ugyanő tartotta a szentbeszédet, mely nagy hatást gyakorolt a hallgatóságra. Mise után a szegények között kenyeret osztottak szét.

— **Új egyetemi magántanárr.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter dr. Jakabházy Zsigmond, kolozsvári tud. egyetemi gyógyszer-tanársegédnek a kolozsvári F. J. tud. egyetemen a kísérletes gyógyszerhatástan és gyógyszerismereti szövetetanból egyetemi magántanárá történet képesítését jóvá hagyólag tudomásul vette és nevezett ezen minőségben megerősítette.

— **Veszély a borbélműhelyekben.** Hogy annyi kopasz férfiú van, annak

AZ „ELLENZÉK“ TÁRCZÁJA.

1899. Junius 13.

Hilary.

— A „Tövises és narancsvirágok“ szerzőjétől. —

Angolból fordította: **AMICA.**

XVII.

(Folytatás.)

(28)

Az anyám sohasem bátorított fel, hogy arról a ladyról beszéljek, aki azon éjjel meg látogatott.

Homályosan tudtam, hogy ő ismét és ismét eljött, mert reggeleltem, midőn felébredtem, gyakran találtam az ágyamon játékokat és gyümölcsöt s sok mindent, a mit a gyermekek szeretnek és az anyám a fejét rázta, midőn azt kérdeztem, hogy ki hozta azokat.

Nem emlékszem, hogy azt a ladyt ismét láttam volna egész addig, mig elég idős voltam arra, hogy az erdőben egyedül futkározhassak. Körülbelül nyolcz éves lehettem. Egy reggel, midőn a Langtoni erdőben voltam, egy bükkfa árnyékában ülve, azon a keskeny ösvényen, a mely a folyóhoz vezetett, őtet láttam közeledni. Ő olyan volt előttem, mint egy szép kép. — Kék ruhát viselt és a kalapján levő toll az arca fölébe hajolt. A mozdulatai olyan bájosak voltak, hogy fiatal-ságom daczára feltűnt előttem.

Hirtelen megláttam és láttam, hogy el-sápadt, aztán hozzám sietett és a före le-térdelve, a karjaiba zárt és magához szorított.

— „Oh Gábriel — kiáltá — milyen régóta nem láttalak! Drágám, távol voltam,

idegen országokban, de ott is mindig reád gondoltam. Tudtad-e, hogy én távol voltam? — kérdé.

— Nem tudtam — válaszolám. És én nem ismerem magát.

Mit mondtam, vagy mit cselekedtem? Egy vagy két perc óta mellettem térdelt és az arca sugárzott a boldogságtól és ime, mostan a két kezébe rejtve az arcát, sirva mondá:

— „Nem őmersz? Nem tudod, hogy ki vagyok? Oh, Egek, e gyermek szavai által méltán meg vagyok büntetve!“ — Aztán ismét megcsókolt és a könyvei az arcomra folytak. „Gábriel — mondá — én megmondom neked, hogy ki vagyok. Ősmerted a Hallt, azt a nagy házat, melyet Langton Weldnak neveznek?“

— Nem ősmertem, — válaszolám — én a saját kis lakásunkon kívül nem láttam más házat.

— „Tehát tudd meg, hogy tul ezeken a fákon, van egy nagy ház, melyet Langton Weldnak hívnak és én ott lakom.“

— Az a maga háza? — kérdém, némi kíváncsisággal. Hogy valakinek egy nagy háza legyen, az én előttem valóban nagy dolognak látszott.

— Igen, részben az enyém. Gábriel, én ott lakom és az én házam és Lady Lulworth a nevem. Ki tudod mondani?“

— Oh igen! válaszolám, sértett méltósággal — „Lady Lulworth.“

— „Jól mondtad, édesem; én Lady Lulworth vagyok.“

Az a homályos fogalmam volt, hogy ő nagyon távol áll tőlem és azt hiszem, hogy a hozzá intézett következő kérdésre ez bátorított fel.

— Miért szeret maga engem és miért csókol meg? — mondám.

Kolozsvár, 1899.

— sokan nem is gondolják — igen gyakori esetben a borbély-üzletek az okozói. A borbélyok közül igen sokan, semmi gondot sem fordítanak a tisztaságra. Egy és ugyanazon fésűt, kefést, kendőt, ollót használja egy egész napon át minden hajvágásnál, ugyanazt a borotvát mindenik borotválásnál, a nélkül, hogy megisztítná. Dezinficiálásról szó sincs. Ennek a bűnös könnyelműségnek a napokban két igen szomorú következményét láttuk. Egy uri ember levágatta a haját s egy pár hét elteltével arra a szomorú tapasztalatra jött, hogy a haja egész tömegben hullt le a fejéről. Egy másik uri ember megborotváltatta magát s egy pár nap múlva az álla dagadni kezdett oly ijesztő módon, hogy orvoshoz folyamodott. Az orvos vérmérgezés tüneteit konstataálta, a mi egy pár nap múlva tényleg be is következett volna. Ma mind a két uri ember a legkellemetlenebb kura alatt van s megköszönik, ha álluk, illetőleg fejük nem lesz elrutulva. Hát mi azt kérdezzük, hogy a közegészségnek itt Kolozsvárt nincsen öre? Hát szabad az ilyen könnyelmű és lelketlen üzleteket büntetlenül prevariálni a mi pénzünkön? Nem lehetne szabályozni a borbély-üzletet. Első sorban maga a borbélytársulat volna hivatva, hogy azokról az üzletekről, melyek nem felelnek a közisztasági és közegészségügyi követelményeknek, jelentést tegyen a városi orvosi hivatalnál.

— **Salamon siremleke.** A magyar zene művelőjének siremlekeire a közönség folyton adakozik és készséggel járul önkéntes adományaival, annak létesítésére. Ujabban a bizottság pénztárnokától ezt a kimutatást vettük: A. Salamon János sz. emlékére ujabban adakoztak: Bogdánfi Gábor Esztény 1 ft, Szacsav Dénes 1 ft, Ferenzi Dénes 50 kr, Szabó Gyula Bikal 1 ft, Lázár István Szilágy-Somlyó 1 ft, Kereszt Lajos tanár 1 ft 50 kr. Ez az összeg is elhelyezve van a Kolozsvári Népbank szövetkezet pénztárába. Együtt van összesen 277 korona 30 fillér.

— **Záróra.** Irtnak volt, hogy a fodrászok és borbélyoknak meg lett engedve, hogy vasár és ünnepnapokon az üzleteket délután 2 óráig tarthatják nyitva. Most illetékes helyről arról értesültünk, hogy *junius és július* hónapokban azonban a záróra déli 12 óra-
kor van.

— **Amerikában élő szabadság hős.** A fővárosból vettük az alábbi érdekes sorokat:

Ipozánsabb ünnepélyt alig lehet elképzelni annál, a melyet az a társaság rendez, mely céljául tűzte ki, hogy a hős *Czeec* tábornokot otthonává lett idegenben üdvözölje. Ebből az apróposból jut eszembe szinte egy hős katonája szabadság harcunknak, a ki erdélyi ember volt, s külföldről jött haza lóhalálában, a mikor hírt vetté, hogy a magyar szabadság kivívásáért — harcra kell szállani. Haza jött, szervezte a honvéd túrszereget, ha jól emlékezem, mint örnagy volt Görgyei tőzskarában, Világosnál letette a fegyvert, aztán kibujdosott s Amerikában letelepedett s ma is él — *New-Yorkban*.

A hős, a kiről szólók: *Nemegyei Félix*. Nemegyei családját lemeszárolták az oláhok, kiirtották az utolsó tagjaig s egyedül Félix került ki e sorsot, a ki egy külföldi (ha jól emlékezem st. cyri) tűzér iskolában volt akkor.

Ez a Félix unokája annak a tudós nagy enyedi professornak, a ki 19 esztendő koráig a havasokon marháat legeltetett s 32 éves korában a nagy enyedi főiskolán a görög és héber nyelvek tanára volt.

Nemegyei Amerikában — Lázár hadügyminiszter emlékiratai szerint — nevelésköddel kereste kenyerét, majd megházasodván vagyonos gyár tulajdonossá lett s mint ilyen a magy. tudom. Akadémia épületének felállításához hozzá járult, a meny-nyiben az ajtók és ablakok farészeit küldte hazája tudományos világának ajándékol.

Utoljára 1871-ben volt itthon s azóta csak elvétve küld egy-egy magyar levelet magyarországi rokonainak: a Rexa, Ney, Peregriny családoknak.

Nemegyei határtalanul boldoggá s büszkévé tenné az, ha azok, a kik Czeec tábornokot ünneplendő mennek az új világba — őt is megistelnék egy látogatással.

Ha még nem késtem el a javaslatommal, ajánlom a hazafias utazó közönség szíves figyelmébe. N. R. D.

— **A diák értekezlet központja.** A következő sorokat vettük a kolozsvári egyetemi kör elnökségétől:

1) Nem fel meg a valóságnak a fővárosi lapok ama híre, hogy a kolozsvári „Diák-értekezlet” „Budapesttől” elvette volna a központi jellegét. A dologból igaz az, hogy mivel a bpesti „Egyetemi Kör” nem volt jelen és mivel ez az egyesület az év folyamán többször hangoztatta, hogy a diák-szövetség megalakítására semmit sem hajlandó tenni, s mivel diák-szövetség hiányában, tehát jogi kényszer hiányában olyan egyetle terhes megbízatást róni, a mely nincs jelen, s a mely azt el nem vállalja, nem lehet, annak az egy kérdésnek az elintézésével az értekezlet a jövő kongresszusig a kolozsvári egyetemi kört bízta meg, mi azonban most is kijelentjük, hogy ha a budapestiek nekünk segíteni akarnak, örömmel és köszönettel vesszük.

2) Nem fel meg a valóságnak az a hír sem, mintha az értekezlet elhatározta volna, hogy „a szövetség hivatalos lapját ezután Kolozsvárt szerkesztik.” Ebben az irányban csak annyit tett az értekezlet, hogy miután konstataálta, hogy a miniszter a diák-szövetséget feloszlatta, annak hivatalos lapja sem lehet: megvonta budapesti Egyetemi Lapoktól ezt a címet, de nem ruházta ezt semmi egyesület lapjára sem.

3. Nem helyes a hírek az a része sem, hogy a magyar diákság ügyeinek intézésére egy Wolfner Pál elnökle alatt levő tizes bizottságot választottunk. Ama bizottság, melynek Wolfner az elnöke, a párisi nemzetközi kiállításra és az ugyanakkor ugyanott tartandó diákkongresszusra való diák kirándulás szervezésével van megbízva. Ezenkívül alakított ugyan az értekezlet egy öt tagu bizottságot önként jelentkezökből, a kik magukra vállalták, hogy a diák-szövetség felelevenítésére mindent megtesznek, főiskolai tanulmányaik bevégezése után is, de ennek Wolfner nem elnöke, csak tagja.

A kolozsvári egyetemi kör a vidék egyhangú helyeslése mellett mindig a békés egyetértésre, munkásságra és mérsékeltre törekedett, a bpesti egy. kör pedig örökös belviszályaival megintatta az ifjúság komolysága iránti bizalmat, a minek szomorú következménye volt az, hogy a diák-szövetséget a miniszter feloszlatta.

— **Egy szerencsétlen utca.** Ugy kell lenni, hogy a rendőrhatalóság egyáltalán nem tud arról, hogy Kolozsvárt létezik egy „Szentegyház” nevet viselő utca is. Ennek az utóbbi években sokféle nevezetessége van. Egyik legrégibb nevezetessége az, hogy a *rendőrhatalóság egyáltalán nem tud a létezéséről*, mert ott soha egy rendőr közeget élő ember nem lát. Ebből következik a másik nevezetessége, hogy ebben az utcában mindenki tesszéze szerint tehet mindent a nélkül, hogy az örökös rendellenességeket és visszaéléseket valaki meglátná és igyekeznék a rendetlenkedőket megfékezni. Ebben az utcában jó két esztendője folyton történik valami építkezés. Hol az egyik, hol a másik oldalon. Hol pedig egyszerre mind a kettőn. Ez pedig ugy szokott Kolozsvárt lefolytani, hogy az építőmesterek az anyaggal és a törmelékkel, meg az állásfakkal elfoglalják az *egész utcát* (Szentegyház utca még szűk is nekik erre a czélra). Így van ez a Szentegyház utcában már két év óta *állandóan*. A közlekedést teljesen megakasztják az építési anyagoknak az utcára halmozásával; az emberek közlekedését meg az örökös por teszi lehetetlenné, a mi kivált ily szűk utcában még fojtóbb, mint egyebütt. Most is például az utca északi során lévő Nyegrutz-féle házánál már jó 10 napja leszedtek az állásokat s azok nagy garmadában ott fekszenek az utcán, elfoglalva annak háromnegyed részét. Most aztán a szemben lévő oldalon a 12. számú házat kezdték tegnap bontani. Itt meg olyan rettenetes port kavarnak fel, hogy ebben a szerencsétlen utcában a megfúlás veszélye nélkül nem lehet járni. És a rendőrség? Hát ez tulajdonképen *mért* is van Kolozsvárt; mit művel, ha soha sincs egyik sem ott, a hol szükség volna rá és ha egyáltalán van rendőrség ebben a nyomorult városban, hát az mért nem néz körül az utcákon és különösen a Szentegyház-utcában miért nem lehet soha még hírmondónak sem látni egyetlen rendőrökzeget? A polgármester ur szíves jóindulatába ajánljuk ezeket a kérdéseket és ezt a szerencsétlen Szentegyház-utczát abban a reményben, hogy ő legalább meggyőződést szerez az ott lévő állapotokról és tesz valamit abban az érdekében, hogy ennek a szegény utcának a lakói ne legyenek kénytelenek tömegesen kiköltözni ebből a végkép elfelejtett utcából.

— **Öngyilkosság.** Ma délbén Kocsis István kolozsvári cipész segéd hallovetü rovolvetre szíven akarta magát löni. A golyó a bal mellének bimbója alatt hatolt a mell üregbe, de nem okozott halált. — Ekkor még egy golyót akart magába löni, de a revolver a második lövésre csőtörtőközt mondott. Kocsist életveszélyes sebével Hegy-völgy-utcában levő lakásáról a mentők a kórházba szállították. Tettének oka szerelem-féltés.

— **Huszárok a Kossuth szobor leleplezésén.** Mig Marosvásárhely a hazafiak, a Kossuth emléke iránti kegyeletet össze egyeztetve az uralkodó iránti tisztelettel, szép harmóniában ünnepelnek és a köz-
ebebén megnyilatkozó tosztokok elsője is a legelső magyar ember, a király jóllétéért hangzik, az alatt a kamarilla reszket s a Kossuth szobor árnyékában olyan kémekeket lát, a melyek pillanát alatt szárnyra kelnek és megszállhatják a Burgot.

Hogy ezt a veszedelmet elkerüljék, Medgyesről 4 század huszárt mozgósítottak s tartottak készen lőben a szobor leleplezés impozáns ünnepsége alatt. A közönség nem tudott róla, de ha tudott volna, sem vette volna számba. A kolozsvári, fejer egyházi emlékek kegyeletos leleplezésénél hazafias érzelmű hatonatistiek, katonák átöltöztek polgári ruhába s így vettek részt az ünnepélyen. Nem állítjuk, de feltesszük, hogy a marosvásárhelyi közönség soraiban is együtt érzett, együtt hallgatta a beszédeket, együtt ünnepelt a polgári hazafias érzelmű közönséggel a hadsereg számos tagja.

— **Kárpát Egyesület a Kossuth szobornál.** Hazafias kötelességének tartotta az Eke Kerékpáros vezérőrsztálya is, hogy a Kossuth szobor magasztos leleplezési ünnepségén részt vegyen.

A kellemetlen hűvös esős idő dacára Kovács Géza oszt. elnök vezése alatt f. hó 10-én (szombaton) d. u. fél 3 órakor indultak Kolbenhayer Bertalan, Bőjte József, Pap Kristóf, Hutter Gerő, Körözy Árpád, Müller Béla, Gál Béla, kihez Tordán családokztak még Spada Endre és Alsucs József

A társaság kitünő kondícióban este 8 ó 15 Perczok érkezett Maros-Ludasra a jó konyhájáról híres Tolokanné vendéglőbe (EKE turista szálló, a hol tűzoltó majális lévén, a főparancsnok szíves meghívására kivette részét a társaság az éjféle nyult kedves mulatságból is.

Maros-Ludasról újból szaporodva két taggal reggel 5 órakor volt a további indulás. Nyáradtón tul kedves meglepetés érte a társaságot. Ugyanis a Maros-Vásárhelyi kerékpár egyesület Chevassus Ferencz kapitány vezetése alatt fejlődött vonalban fogadtatásukra elejökbe jött és a br. Bors szeszgyáránál pompás reggelivel vendégelte meg e kis csapatot. Medgyes falváról Marosvásárhelyre nemzeti szín szalag karkötővel ékesítve az alsó vasuti álmásra özőnlő ezernyi széklésyng között, mint egy banderium vonultak be a kerékpárosok. Kovács Géza oszt. elnök, Kolbenhayer Bertalan és Bőjte József az EKE ujonnan rendezesített magyaros notinum esinos egyen ruhájában lévén általános feltűnést keltettek.

A lélekemelő magasztos ünnepen való részvétel után d. u. 5 órakor volt a vissza indulás Kolozsvárra, mely alkalommal a marosvásárhelyiek kitünő figyelmé és előzékenysége, mely egész nap lankadatlan volt, újból megnyilatkozott, mert néhányan turistáinkat a város végéig elkísérték.

— **Az Erdélyi bank és takarékpénztár részvény-társaság** f. hó 10-én tartotta meg gróf Kornis Viktor elnöklete alatt rendes havi ülését, melyen résztvettek:

Gróf Bély Átos, Deáky Albert, dr. Gidófalvi István, Hirschfeld Sándor, dr. Kiss Mór, Lendvay Emil, Sándor József, gr. Wass Béla és br. Wesselenyi Béla.

Lendvay Emil vezérigazgató jelentést tesz a mult havi üzletmenetről, összehasonlítja az előbbi hónappal, valamit a lefolyt időszakának üzletforgalmi adatait a megelőző év hasonló idő szakának adataival, mely jelentésből örömmel konstataálható, hogy a betétállag o. é. 500,000 ft-tal emelkedett. Ezen kedvező gyarapodás a nagyközönségnek az intézettel szemben folyton növekedő bizalmáról tanuskodik, minek megnyeréséhez az intézetnek biztos alapján és és szolid működésén kívül, nagyban hozzájárult a kö-rülmény is, hogy a betéteket bármikor del-előtt és delután felmondás nélkül visszafizeti.

A váltó tárcza mintegy 200,000 ft-tal növekedett.

Nagy tevékenységet fejt ki továbbá az intézet a nyersterményeknek külföldre való szállításának és viszont külföldről való behozatalának elősegítésében, a mennyiben bank-összeköttetései folytán ezen kereskedelmel nemcsak, hogy erdélyrezi kereskedőink és így közvetve mezőgazdánk — előnyére lényegesen megőcsitja, hanem azt egyszersmind meg is szilárdítja.

A forgalom a lefolyt öt hó alatt 74 millió forintot ért el, melyet a mult év ugyanezen időszakával összehasonlítva 23 millió forint emelkedés jelezhető.

— **Május havi forgalmi kimutatás.** Pénztár átlózatol 3830 ft 44 kr. Betét 15286 ft 67 kr. Kamatok 5410 ft 33 kr. Váltók 79906 ft 40 kr. Kötvény 3463 ft 30 kr. Jelzálog 1277 ft. Betét más intézettől 21000 ft. — Kiadás — Betét 11532 ft 17 kr. Kamat 35 ft 10 kr. Váltók 90423 ft 40 kr. Kötvény 7935 ft. Jelzálog 650 ft. Betét más intézettől, kiadás 5000 ft. Fizetési kiadás 230 ft. Irodai kiadás 23 ft 81 kr. Adók 641 ft 86 kr. Pénz maradék 13702 ft 80 kr. Bevétele összesen 130174 ft 14 kr. Kiadás összesen 130174 ft 14 kr. A „Szamosújvári Takarékpénztár és R. T.”

— **Nem szabad bogarászni!** A belügyminiszter egy újabbkeletti rendelete szerint nyáron tilos a bogarászás. A derek bogarászok ugyanis ilyenkor nekivágnak erdő-nek, mezőnek, a mi még nem volna baj és a vetésnek, a mi viszont már baj. A zöldsékal-tulás urak nem respektálnak semmit a vilá-gos és könyörtelenül legázolják a lábon álló vetést egy-egy szép példány hőscincérért. Most már majd ez a tudományos jelleggel bíró sport se lesz szabad mindenkor. Talán idővel ugy fogják rendezni, mint a vadászatot. Lesz-nek orv bogarászok és bogárorzók. Mert azt az érvt velünk együtt nem akarják elfogadni az intéző körök, hogy a bogarászok pusztítják a kártekonv férgeket. Azzal a pár szerencsétlen féreggel ugyan nem lesz kevesebb a világon . . .

— **Lakást keresek** október 1-re, 5—6 szobával. Feltételek: világos, tiszta szobák; száraz falak; kert és külön udvar. Ajánlatokat e hónap 20-ig kérek. Czimem **T.** jegy alatt a kiadóban.

Gyászrovat.

Lovag Neumann Henrik, az Adria biz. társaság vezérigazgatója, néhány hét előtt nővérének látogatására New-Yorkba utazott. Neumann Henriket, mint egy kábelürgöny ma jelentü, New-Yorkban szívszhélhűdés érte, minek következtében azonnal meghalt.

Jótekonyság.

Az *Erzsébet ágyalaplóvára* ujabban adakoztak Dr. Engel Gábor gyűjtőirén: Dr. Ajtai Endre, Dr. Fényes Samu, Dr. Bodor Fülöp, Dr. Capesius Viktor, Dr. Langfelder Arthur ezredorvos, Dr. Szatmári Zoltán, Ákontz István, Dr. Toth Endre tekei kir. közjegyző, Dr. Palfy Gyula, Dr. Konrád Dániel és Dr. Parádi Ferencz 1—1 forint, Engel Gáborné és Dr. Engel Gábor 2—2 ftot, továbbá Gyulai Árpádné gyűjtőirén: Gajzágó Vil-mosné 1 ftot és Gyulai Árpádné 2 ftot. A vörös-

kereszt egylet kolozsvári kórháza részére a teaes-tély alkalmából utólag beküldött gróf Lázár István 20 ftot.

Mindezekért a vörös-kereszt egylet kolozs-vári választmánya hálás köszönetet mond.

Nyilvános köszönet. A györgyfalvi áll. el. iskolába ez évben járt jó magaviseletű és szorgalmas tanulók megutalmazását becses adományaikkal lehetővé tették: Domsán M. 2 km. Gombos J. Albert Imre ev. ref. lelkész, Schmal G. Czirják J. Gálfalvi István és Fekete Antalné 1—1 kr-nál. Fogadják e helyen is hálás köszönetünket. Az igazgatóság.

LEGUJABB.

Az „Ellenzék” táviratai, telefon tudósításai és sürgöny-levelei.)

Az önálló vámtérület és az ipar-testületek.

Budapest, junius 13.

Kossuth Ferencz, a függetlenségi párt elnöke levélben kérdést intézett az ország összes ipartestületeinek elnökeihez, hogy van-e szándékuk részt venni az önálló vámtérület érdekében megindítandó mozgalomban? Kossuth levélre számos ipartestület üdvözlő választ küldött s egyben kijelenték, hogy minden olyan mozgalomban részt vesznek, mely az ország közgazdasági önállóságát előbbre viszi. Mint a „Kel. Ért.” függetlenségi forrásból jelenti, a függetlenségi párt az ország minden vidékén népgyűléseket rendez az önálló vámtérület mellett.

A helyzet.

Budapest, junius 13.

A képviselőház legközelebbi ülésében Széll Kálmán miniszterelnök mindenekelőtt nyilatkozni fog a bécsi tárgyalások eredményéről és javaslatot fog tenni a Ház munkaprogrammjára nézve. Néhány apróbb javaslaton kívül a képviselőház még e hónapban tárgyalja és előreláthatólag el is intézi a kiegészítési javaslatokat, ugy, hogy a nyári szünetek minden valószínűség szerint már július hó első harmadában fognak kezdődhetni. Az ellenzéki képviselők körében sokat vitatkoznak a kompromisszum irányá felett, de miután a részleteket nem ismerik, bevárják Széll Kálmán nyilatkozatait, mielőtt az ellenzék azokkal szemben véglegesen álláspontot foglal. A mennyiben a kompromisszum, mint felteszik, a pártközi megállapodás szellemének megfelelő, a függetlenségi párt két árnyalatának vezérémberei teljes loyaltással a maguk részéről is a paktumnak megfelelőleg fognak eljárni, de nem lenének többé obligóban és ismernék is kötelességüket, ha a két kormány közti megállapodás Magyarország törvényeivel és érdekeivel ellentétben állanak.

Orgyilkosság.

Arad, junius 13.

Lichtenstein herczeg aradmegyei altjóí birtokán az erdőben az orvadászok agyonlőtték Maltl Mátyást, a kit a herczeg Bécsből hozott le. A golyók egyike felrobbantotta a Maltl oldalán levő patronátáska lövegeit. A robbanás elszakította Maltl jobb karját és a testébe is több golyó furódott. A szerencsétlenült járt ember 34 éves és mindössze két hónapja nős. A gyilkosokat Kapriozán elfogták.

A hideg.

Arad, junius 13.

Megyeszte óriási a hideg. Világosan a jég és a dér tönkretette a kukurizát és a szőlőket és nagy kárt tett a veteményekben.

Ugron-párt értekezlete.

Budapest, junius 13.

A függetlenségi és 48-as Ugron-párti képviselők f. hó 14-én este 6 órakor Bartha Miklós elnök József-körut 26 sz. a levő lakásán értekezletet tartanak. Az értekezleten megbeszéljük a miniszterelnök azon kijelentéseivel szemben elfoglalandó álláspontjukat, melyeket a képviselők csőtörtőki ülésében az Auszriával való kiegyezés kérdésében tenni fog.

A trónörökös Romániában.

Budapest, jun. 13.

Ferencz Ferdinánd főherczeg közvetlen a tervezett ázsiai útja megkezdése előtt a román királyi párt látogatja meg sinai kastélyában, a hol néhány napig fog időzni. A főherczeg aztán a konstenczai kikötőben hajóra kel, hogy útját Odessán át megkezdje,

Intézkedések az éhínség ellen.

Budapest, junius 13.

Románia legnagyobb részében uralkodó tartos szárazság, mely az ország lakóseit éhínséggel fenyegeti, arra indította a román földművelésügyi minisztert, hogy külön bizottságot küldjön ki, melynek feladata a viszonyokat tanulmányozni s egyuttal javaslatot tenni a bajok orvoslására. — E bizottság jelentését már elő is terjesztette. A jelentés szerint a kérdéses vidékeken a legjobb esetben csak némi kukuricza termés lesz. A kilátásban levő éhínségnek elejét veendő, javasolja a bizottság, hogy a dockokban és kikötőkben beraktározott terményeket állam költségen vásárolják össze, ugyszintén az egyes kerületekben található készleteket is és osszák szét az éhínség által fenyegetett lakosság közt. A kormánynak már most gondoskodni kell a parasztok marhái számára való takarmányról. A kormány minden irányában legközelebb teszi meg intézkedéseit.

A párisi események.

Páris, junius 12.

Arra a panaszra, hogy egyes rendőrök brutálisan bántak a közönséggel, a rendőrprefektus szigorú vizsgálatot rendelt el. A bűnös rendőröket megbüntetik.

A tegnap letartóztatott emberek közül körülbelül huszat átkísértek a fogházba és megindították ellenük a vizsgálatot bujtogatás, a köztársasági elnök megsértése és a rendőrök szidalmazása miatt.

Országgyűlés.

Budapest, junius 13.

A képviselőház legközelebbi ülését, a melyben a miniszterelnök az osztrák kormánnyal létrejött megállapodásokról fog jelentést tenni, a ház határozatának megfelelőleg, szerdán déli 1 órakor fogja tartani. A képviselőház ülését megelőzőleg déli 12 órkor a szabadelvű párt értekezletet tart, a melyben a miniszterelnök a pártnak szintén a kiegyezési kérdés elintézéséről fog jelentést tenni.

A francia kormány lemondása.

Páris, jun. 13.

A kamara tegnapi ülésén megintertpelláltak Dupuj miniszterelnökört a rendőrség gyatra, neveltséges és e mellett brutális intézkedéseiről. Dupuj védte a rendőrséget, de 321 szavazattal 173 ellen oly határozati javaslatot fogadtak el, hogy csak oly kormányt támogatkak, mely a köztársasági intézményeket legerélyesebben megvédi, míg a Dupuj által is pártfogolt rendőrségi intézkedéseket jóváhagyó indítványt elvetették. A kormány erre rögtön távozott és **beadta lemondását.**

Letartóztatott tábornok.

Budapest, jun. 13.

Párisból sürgönyzik, Nizzában letartóztatottak egy olasz tábornokot a kémkedés gyanuja miatt.

Választás.

Budapest, junius 13.

Pestvármegye mai közgyűlésén választották meg a dunavecsei főszo-lgábirót. A választáson Földváry Mihály orsz. képviselő, ki szintén pályázott, elbukott.

Főszerkesztő;
BARTHA MIKLÓS.
Felölös szerkesztő és laptulajdonos;
MAGYARY MIHÁLY.

NYILTTÉR.

Biasini Szállódában

ma és mindennap **nemzetközi művészeti előadás.**

Csakis elsőrangú művészek és művésznők, különösen az

„Arcella” nővérek, a világ leghiresebb olasz zene, dal és tánczátváltoztató művésznői fellepte a berini Appolló színházból és **Rienoi Mariska** a budapesti Somossy első primadonnájának első vendégfellépte.

Belépti díj 50 krajczár.

Moll féle soshorszeszes

üveget veszek Regius Áthur és Alfréd ecet-gyári czég megbízásából.

Krishofer János,
fűszerkereskedő helyben,
Nagy u. 29.

Hirdetések.

937—1899. I.

533. 1—1.

A kolozsvári tagosítás ügyében

Ő Felsége a Király nevében a kolozsvári kir. ítélőtábla az erd. r. kath. status igazgató Tanácsának mint az erd. róm. kath. tanulmányi ösztöndíj és vallás alapok felügyelő hatóságának Kolozsvár sz. kir. város özszes többi birtokosai ellen általános tagosítás elrendelése iránt a tordai kir. törvényszék előtt folyamathat tett és az a város rendezési térképnek a tagosítási térképbe való beillesztése, vagy a város lakterületének a tagosítási munkálatokból való kihagyása kérdésében 1898 december 19-én 7346. számú a. kelt ítélettel helyesen elintéztet urbéri ügyét Szászai Dénes és gr. Teleki Lászlónak 383—1899. továbbá a kolozsvári róm. kath. egyháznak és a Szent-Erzsébet apátnak 390—99. sz. a. indokolt fellebbezése folytán 1899. április 19. napján tartott ülésében megvizsgálván, következően

Végzett:

A fellebbezések hivatalból vissza utasítatnak.

Indokok:

A tagosítást megengedő határozatnak jogerőre emelkedése után az előmunkálatok vezetése és teljesítése véget a kir. törvényszék által kiküldött bíró az 1898. január 3-án 356. sz. a. kelt igazságügyminiszeri utasítás 48. §-a szerint az összes előmunkálatokban önállóan köteles eljárni. S minthogy az idézett utasítás 49. §-a 2. pontja szerint az előmunkálatok egyik feladatát képezi az az intézkedés is, hogy a tagosítás tárgyát képező birtokról korábbi használatból felvétel létezik és ha azt a felek alapul vevőként elfogadják, ez esetben az újabb felmérés mellőztessék: ennél fogva a jelen esetben felfogó eme kérdésben a kir. törvényszéknek kiküldött eljáró bírája szintén önállóan lett volna köteles intézkedni, s intézkedése ellen az utasítás 91. §-a értelmében csak előterjesztési jogorvoslatnak annak is csak az esetben lett volna helye, ha az eljáró bíró a felek egyetértő kívánsága szerint használni kért korábbi felvételt mellőztését rendelte volna el.

Ezek szerint a kir. törvényszék nem 356—98 igazságügyminiszeri utasítás idézett rendelkezésének megfelelően járt el ugyanis akkor, a midőn a város belterületéről Pompéri Elemér mérnök által készített térképnek a tagosítási térkép kiegészítéséül való felhasználása kérdésében első fokú határozatot hozott, de mint hogy a 7346—98 sz. a. kelt törvényszéki határozat Székely Miklós kiküldött eljáró bírók a három tanácsban való közreműködésével keletkezett és minthogy a törvényszéki határozat a birtokosok részéről a korábbi felvétel használata tekintetében az 1894. decz. 17-iki előmunkálati tárgyaláson egyetértőleg előterjesztett kérésnek helyt adva hozatott meg: ezen körülményekre való tekintettel ama körülmény, hogy a kir. törvényszék és nemcsak az eljáró bíró hozta meg a határozatot, nem foglal magában oly szabálytalanságot, hogy a miatt a kir. törvényszék határozatának megsemmisítése szükségesnek mutatkoznék.

Ezeknél fogva minthogy tagosítási ügyekben az előmunkálati tárgyaláson a felek részéről, valamely korábbi felvétel használata iránt egyetértőleg előterjesztett kérésnek helyt adó elsőfokú határozat ellen az eljárás utasítás 91. §-a szerint előterjesztésnek nincs helye, ennél fogva a 7346—98 sz. a. kelt törvényszéki határozat ellen beadott fellebbezéseket az elj. utasítás 144. § alapján hivatalból visszautasítani kellett.

Sz. 2235—899. urb.

Végzés.

A kolozsvári kir. ítélőtáblának ezen 1899. évi április 19-ik napján 937. sz. a. hozott végzése érdekelt összes feleknek azzal közbeszítetik, hogy a további intézkedést eljáró bíró önállóan hivatalból fogja megtenni.

Kolozsvár sz. kir. város Tanácsa hivatalból kerestetik meg, hogy ezen másodbírósági végzés a városban szokott módon, haladéok nélkül közhírré tenni, annak megtörténtéről és idejéről kiállított hivatalos bizonyítványát ide mialább megküldeni sziveskedjék.

A kir. törvényszéknek Tordán 1899. május 1-én tartott üléséből.

Dr. Damokos s. k.
elnök.

Gegesi s. k.
jegyző.

P. H.

16095—899. tan.

E végzés ezennel közzétételik.
Kolozsvárt, 1899. június 9.

Szvaecina Géza
polgármester.

Sz. 611—1899.

536. 1—1

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött bírósági végrehajtó ezennel közhírré teszi, — hogy a kolozsvári kir. törvényszék 1898. évi 7478. számú végzésével Sipos Gábor ügyvéd által képviselt Kolozsvári kereskedelmi bank felperes részére dr. Lévy Józsefné alperes ellen 55 forint követelés és jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől 1898. év október 13. napján lefoglalt 400 ttra becsült ingóságokra, a Kolozsvár városi kir. járásbírósa VII. 655—98 számú végzésével az árverés elrendeltetvése annak az alperes lakásán Kolozsvárt, Nagy-utca 11. sz. házban leendő megtartására határidőül — 1899. évi június hó 15-ik napjának délelőtti 9 órája tűzött ki, — mikor a bíróság lefoglalt butorok, zongora és egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, — szükség esetén becsáron alul is elfognak adni.

Felhívatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, a mennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna — és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alulírt kiküldöttnek vagy írásban beadni, avagy szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Kolozsvárt, 1899. évi június hó 2. napján.

Pap Jenő
kir. bír. végrehajtó.

Eladó birtok.

Szilágymegyében a szamosmentén, tagosított birtok, 600 hold szántó, 940 hold erdő, melyből egy rész csernek való, a nagyobb része tölgyes, három hajómalom, egy hidas, főépület 9 szobával, egy melléki tisztalak három szobával, istállók és egyéb gazdasági épületek, nagy gránárium.

A zsidói vasutól félóra és a most épülő Zsidó—Nagy-Bányai vasutnak állomása helyben az eladandó birtokon Szamos-Udvarhelyen léssen.

Bővebben értekezhetni **Br. Bornemisza Józsefné** vel Erzsébetváro, Kisküküllőmegye. 533. 2—3

Eladó!

5 darab deési kereskedelmi bank részvény!

Megkeresések Szamosújvárra **Temesváry István**hoz kéretnek. 537. 1—3.

ELADÓ

Kis-Küküllőmenti, saját termésű, különböző esemege, faj, peccsenye és különösen több évbeli **Leányka** bor nagyobb részt pal-cz ontént, melyek **20 éves-nél** öregebb és fiatalabb

Ó-BOROK.

Ezek nagyrésze több nemzetközi egészségügyi világkiállításokon **aranyéremmel lett kitüntetve.**
Mintát küld ármegjegyzés és utánvétellel.

Gerendy István,

527. 2—9.

p. Balázstelkén.

Angelotti Variété társulata az „Ujvilág”-ban!

MA új tagok!

Először lép fel

LIPISEI OLGA,

a legkedveltebb magyar szubrette

Holnap a REKRUTÁK.

Elismert legjobb magyar társulat. Csakis szolid családi műsorral.

Kezdeté 8 órakor.

Belépő-díj 50 kr.

Szíves pártfogást kér

Angelotti Vilmos

520. 2—3.

igazgató.

Értesítés!

Arról értesültem, hogy három évtizeden át a legnagyobb közmegegyezésre működő és a legdisztigáltabb intézet a kielégítő butorraktáromban és műhelyemben ügyim rendezéséhez szükséges rövid szünetet többen, kenyszereszerzés irányuló roszindulatú tohalmányokkal ama híresztelésekre havználták fel, hogy e régi 30 éves működésem teréről végleg visszaléptem, nyugalemba vonultam, dolgozni már teljesen képtelen vagyok, munkát többé fel sem vállalom. Minthogy kiváló ízlésemről és pedáns munkámról külföldön elismert nevemet megrontani másképpen — p. verseny munkával — nem voltak képesek, mindezt csak azért híresztelték és híresztelik ma is, hogy helybeli és vidéki régi vendőim, a kik mindenkör kizárólag engemet voltak kegyesek becses megrendelésükkel kitüntetni, üzletemből e szünet alatt elszakjanak.

Éppen ezért az igazságnak, előkelő vendőimnek és a magam önértetének tartozom e tendenciózus rágalomk demontálásával. A mit eieket i-tenni ama tiszteltteljes kérés által, — hogy szíveskedjenek személyesen meggyőződni egy próbarendelés által az összes állítások ellenkezőjéről — mely alkalommal befog bizonyosodni, hogy képes vagyok pedanteria, pontosság, tisztaság, tartósság, ízlés jutányosság tekintetében versenyezni a hazai és külföldi legelőkelőbb cégekkel éppen úgy, mint eddig, sőt nyugodt lelkiismerettel állíthatom, hogy ezantul még sokkal inkább.

Azonban nehogy félrevezetett nyilvánosság felvilágosításul.

Ezek után van szernecsém jól ismert cégemet ismét nagyrabecsült jóindulatukba ajánlani, különösen új berendezések, garnitúrák kibővítése, bővítése, mindennemű javítása, átalakítása, vagy becsérelése tekintetéből. Ugyazintem bátorodom felhívni becses figyelmüket új, vagy régi butorokat „moly mentesítő” preparatumomra, melylyel több évi módosítás után a legbiztosabb eredményt értem el.

Becsés megrendelésüket kérve maradok kiváló tisztelettel

416.10—*

Duchony János és fia.

Szegedi szappan és Sarg-féle Kalodont.

Kefék, kókusz lábtörölők, ecsetek- és porolók nagy és kicsinybeni raktára

Havas Lázár

Kolozsvárt, Wesselényi M. (hid-utca) 13 sz. alatt.

Nagy választéku ruha, haj, fog, bajusz, butor, billiard, fényesítő (vizesítő), surló, órák, ezüsttárgyak, bicikli, pohár, üveg, csemet stb. kefék, seprők és meszelők. Méterek (ezeltek)

Festékek, olajok, brozok, színező és érczlapok, lakkok minden szín és minőségben, benzín, gliczeria és sósav stb. stb.

Ecsetek, (penzi) festő, mázoló, vonalozó, aranyozó, porcellán festő, fényképszet és stb. stb.

Fésűk minden minőségben.

Lábtörölők különböző faj és színben.

Borbély- és fodrászathoz szükséges, és minden e szakmához használó berendezés, felszerelés, műszerek és a legáltalánosabban ismert forrásból való és az eredeti árjegyzékbe írt árak mellett minden illatszer u. m. bajuszpedrők, bajuszkötők, arcz, szájj, fejvizek, fogporok, szappanok és hajfestők minden színben.

Vidéki megrendelést bármily kis mennyiségben kiszolgálók. teljes tisztelettel

502. 5—5.

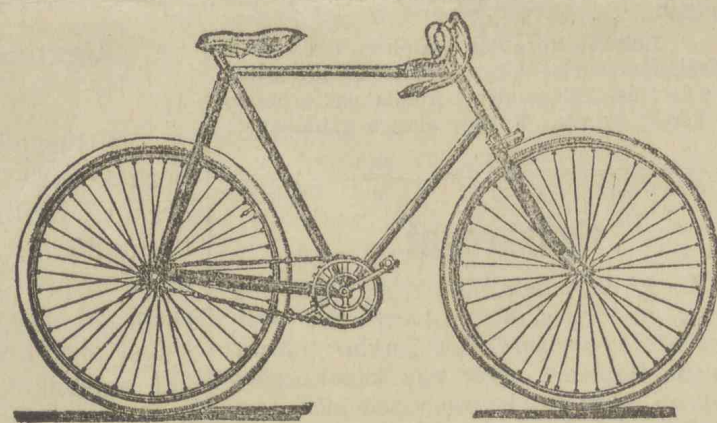
Havas Lázár.

Nádszék ülések és kötelneműk.

Sürgőnyezim:
Bernáth gépraktár
Kolozsvárt.

Kerékpárt ne vegyen addig senki,

Telefon 412.

A nagybeesű vendőmet himezni és kötni is megtanítom. Az összes raktáromon levő árukat u. m. számtalanfajta uti és verseny kerékpárok, varrógépek, különféle hinta és játszó gyermekkoscsik, triciklik, 4 éves kortól 12 évesig, havi kis részletfizetés ellenében adom.

Árúimért 5 évig szavatolok, meg nem felelés esetén, azonnal kicserélem.

Egyidejűleg felhívom a n. é. közönség becses figyelmét a szakszerűen berendezett kerékpár, varrógép, mechanikai javító műhelyemre, hol minden javítandót a legkényesebb igényeknek megfelelően (emaillozva, nickellozva) gyorsan és jutányosan elkészítem.

Minden e szakmára irányuló kérdésre felvilágosítással és kívánságra képes árjegyzékkel szolgálók.

A n. é. közönség további becses pártfogását kéri

515. 4—00.

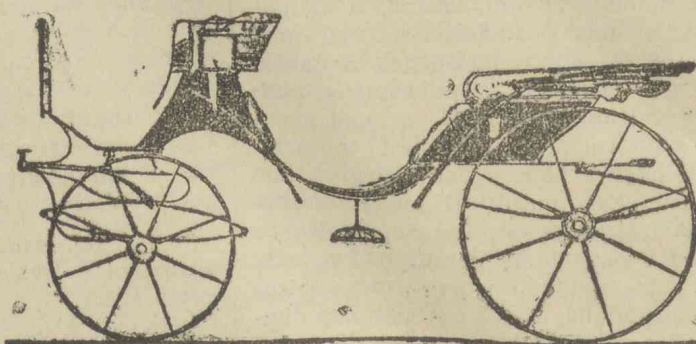
Mechanikai műhelyemben egy jó családból való fiu tanulónak felvétetik.

Ny. Magyar Műhely promájában Kolozsvárt.

Törvényszékieg bejegyzett cég

UDVARI és TÁRSA kocsi gyártók

Kolozsvárt, Hidfő-utca (Zoldfa-vendéglő mellett.)

Ajánljuk a nagyérdemű közönség figyelmébe kocsigyártó üzletünket, a mi a mai kor igényeinek teljesen megfelel s a hol kovács, kerekes, szatler és fényező műhelyek vannak berendezve.

Ugyazintem ajánljuk a n. é. közönség figyelmébe Szabó Lajos urat, a ki 15 éven át a es. és kir. Kölber kocsigyártó mester nálunk működik. szító szerepelt, most mint önálló kerégyártó mester nálunk működik. Valamint Kovács János urat, ki szintén megfelelő szakképzettséggel bír, nálunk mint önálló kovácsmester működik.

Elvállalunk minden kocsi javítást, a mi e szakmába vág.

Raktáron nagy készletet tartunk többféle választékban.

Kocsi lackirozás a legjobb mód szerint.

Rendeléseket pontosan és jutányosan eszközölünk.

Tiszte-ettel

530. 3 15.

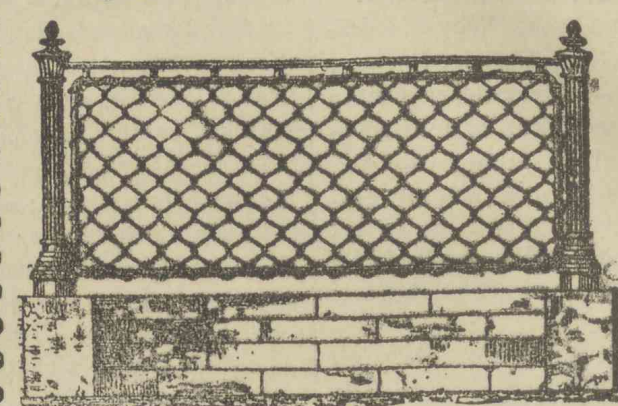
Udvári és Társa
kocsigyártók.

Az 1896-iki országos kiállítás alkalmával kitüntetve.

LEBER GYULA

első erd. sodronyszövet-
fonat és szita-áru gyára

Kolozsvárt, Torda-utca.

Ajánljuk minden e szakmába vágó munkáit. Ugyint kertek, erdők, vadaskertek, szőlők, sírhelyek stb. bekerítéséhez való gépfonásait; pinove, padlás, felső világossági magtár és élekkamra ablakok rostélyzatát majorsági udvarok sodrony-fonattal való

bevonását, áthányó rosták, szén, koks, kavics, föld és porond válogatáshoz; szikra fogó cséplő- és egyéb gépekhez, sodrony ágybetétek (matraczok).

Nemkülönbön zöldre festett légy-szövet, szőlő rosták. Krappa sodrony-szövetek különféle mintákban; fakere be foglalt rosták, löher-szíták és sziták különféle cselekráigigen erősen készítették és gyári árak szerint számítottak. Acél tüskés sodrony kertek, erdők stb. bevonásához jutányos árért fel is huzatik.

— KÉPES ÁRJEGYZÉKKEL BÉRMENTVE SZOLGÁLOK. —

300. 25—30.

Kiváló tisztelettel:

LEBER GYULA.

SILLÓ GYULA ügynöki irodája.

Kolozsvár sz. kir. város által hatóságilag óvadékkal engedélyezett tudakozó, közvetítő és elhelyező intézete különös szult fektet mindennemű szállodai, vendéglői, kávéházi és más privátházi megbízásokra.

Elhelyez minden e szakba vágó főpincér, szoba asszony, cassinó, pinczernő, szobaleány, kávélegény, londiner stb. ugyazintem gardatizni, gazdaasszony, ispán, bíró, szakácsné, kertész, kocsi, szóval minden néven nevezendő személyzetet.

Eszközöl bármily nemű és rangú házasságokat a legnagyobb discreció és titoktartás mellett, továbbá mindenféle adásvételt, p. o. telkek, házak, ivó, bormérés, szálloda, földhelyiségek, ingatlan javak és értékpapírok eladását vagy megvételét, valamint bármilynemű megbízásokat a külföldre is a legpontosabban teljesíti.

A „Nemzeti népbiztosító” kinevezett ügynöke, e téren szíves felvilágosítással szolgál bármikor és bárkinek, mely biztosító intézet úgy szegény, mint gazdagoknál a legbiztosabb és legelőnyösebb feltételeket nyújtja bizonyos elért időre vagy halálesetre.

Intézetem a monarchiában a legnagyobb kiterjedésű ismeretség, jóhírnév és virágzásnak örvend, miért is kérem becses megbízásaival továbbra is megajándékozni.

457. 9—26.

Teljes tisztelettel

Silló Gyula ügynök.

Sürgőnyezim: Silló — Kolozsvárt.

Vizsga után.

Repülve száll a kis Gyula,
Kilükt a cenzurán.
— Anyám! jutalmam itt e könyv,
Szépén feleltem át.
S a jó anyának csillogó
Könycsépp fakad szemén...
Parányi könyben, Istenem,
Mily édes érzemény!

Megy Andor is, cszammogva csak.
Pityerg keservesen.
A rest fiúnak nem jutott
Ajándék semmi sem.
— Fiam, majd jobb lesz. Oh, ne sírj!
Szólt anyja — s köny szemén...
Parányi könyben, Istenem,
Mily szent s nagy érzemény!

Fülei Sz. Lajos.

Az időjárásról.

Lesz-e jó aratás? Ez kizárólag az időjárástól függ. Ha előre tudnók, hogy milyen lesz a természet szépsége, akkor másként lenne minden. Ha tudnánk, hogy melyik vidékei pusztít el az árvíz, a jégverés, a fagy vagy szárazság: akkor a gazda nem fektetné bele a pénzt, a maga családja munkáját abba a vidékbe. Mert igaz az a népfeltevés, hogy az idő a gazda és van benne valami. Tőle függ a termés, vajmi sokszor tőle maga az egészség, sőt az élet is, mert egy-egy váratlan, hirtelen fordulatot öltet vagy eleveníthet. És ez a mindenható Uraság mégis csak eredménye a mindent betöltő levegő nyomásának, hőmérsékletének, mozgásának. És éppen ez az, a mit messze előre kizárólag lehetetlen; azért az ember némely természeti jelenségekkel öhajtaná előre megállapítani, minő idő vár rá és ez a vágy teremti meg az időjárás elméletét, a melyek valóban nem csatlakoznak.

Ilyen az a föltételezés, hogy ha Grönland és a Spitzbergak keleti partján sok a jég, száraz lesz az ősz, szigorú száraz december és január várható, melyre igen meleg tavasz következik; ha ellenben a nyugati oldalon sok a jég, akkor esős, enyhé tel, igazi télvíz van kilátásban. Elterjedtebb időjárás axioma az, hogy minél előbb hullatják leveleiket a fák, annál enyhébbnek ígérkezik a tél.

A tót nép időjárása úgy szól, hogy csunya, kellemetlen lesz az idő, ha az északra fel szél nyugatvá változik, vagy a gyertya lángja seregek. Ez mind megeshetnek a légnyomás meglazulása folytán. De már önkényesebb időjárás az, hogy ha január 1-én a nap biborvörös felhők között kél, az évben káros szelek és viharok lesznek; ha fényes nap van, sok lesz a gyümölcs és a bor. A milyen pedig az új napja, olyan lesz az augusztus hónap, száraz vagy nedves.

Ha január 2-án verőfény van, az év gyümölcsöző lesz és a milyen a második, olyan lesz a szeptember hónap. Remete Pál napja (január 15) jó esztendő apja, ha tiszta az ég; drága lesz a gabona, ha eső vagy hó esik.

Fabián és Sebestyén napján (jan. 25.) boros, ködös idő a nép halálozását és a házi állatok elpusztulását jelenti; ha a kőd az erdők, hegyek ormára ül, az az urak halála, minél magasabb a kőd, annál előkelőbbek halnak. Ha eső vagy hó esik, kevés lesz a termés, drága idők következnek.

A magyarnép időjárás közmondásai inkább jellemzések, mint jóváindulások, azért válnak be elég sűrűn.

Ilyenek: Ha Gyertyaszentelőkor (febr. 2.) megjelölőd, mennyire süttött be a nap a pitvarajtón, annyira ver be utóbb még a hó. Dorottya (febr. 6.) még szorítja, de már Julianna (febr. 16.) látja a jót. Ha ütszögös Péter (febr. 22.) ködös, ütszögös lesz a gabona. Május 12—14 között vannak a fagyos szentek (Pongrácz, Szervác, Pónaficz); de ha baj nélkül elmúlt Orbán (május 25.), föltételezik a gazda. Ha Medárd napján (junius 8.) esik, 40 nap nem szűnik meg. Szent-István napján (jun. 24.) szakad meg a gabona gyökere, azontul már nem nő, csak érik. Ha a 7 alvó szent napján (jun. 27.) esik, akkor 7 hétig várható eső. Mérges Margit (jul. 20.) ritkán megy égi háború nélkül. Lőrincz (aug. 11.) belepuskáz a dinnyébe. Szeptember 8-án van a fecskéjártó Kisasszony napja. Márton (nov. 11.) olykor fehér lovon jön.

A múlt század közepén néhány tekintélyes kolozsvári polgár fölfolyamodást küldött a pozsonyi országgyűléshez és azt kérték, hogy a győri kalendáriumszámoló műhely helyettesekét át Kolozsvárra, vagy legalább állítsák ugyanolyan az erdélyi testvérháza fővárosában is.

Mivel, ugymond a folyamodás, hosszú éveknek olta tapasztalók, hogy megnehezített az idők járása fölöttünk. A kalászt, mely a meleg nap sugarat áhítja, zordán eső veri; miglen tavaszonta úgy kimelegedik fölöttünk Uristen égboltozata, hogy a gyenge esirát mind megaszalja. Sokáig tanakodtunk, hogy mi lehet oka ennek a különös és szokatlan időnek, míg végre egy közülünk rájött a baj kutféjére.

Az egész országban csak egy tekintélyes kalendárium van: ez a győri, ez jövedől az országra eső, napfényt, szárazságot és minden egyébét.

Természetes, hogy a győri ember úgy igazítja az időt, hogy Győrről jól esik, csak-hogy a mikor a Dunán túl már az esőt várják, Erdélyben akkor még nagyon elkel a nap és megforditva. Legyen tehát külön kalendárium-eszámoló, a ki az erdélyieknek erdélyi időt eszámol.

A velencei arzenál admiráljának meg kellett esküdnie, hogy míg a tengereljárás ünnepsége le nem folyik, szélvész nem támad; hivatala köréhez tartozott tehát az időjárás is. Nankingban hosszas szárazság után kiadta a hatóság, hogy senki húst ne egyék, míg eső nem lesz és míg az idő meg nem változott, még a halevést is betiltotta.

Tudósok is belémennek az időjárásba. Klinkerfuss rettenetes száraznak jövedőlte az 1893—1896. évek közé eső időszakot a napfoltok sűrű előjövételéből és nem lett igaz. Az 1894. júniusi hideg időjárást annak az üstökösnek rótták föl, mely a nap tányerjé előtt vonul akkor el a koronáján keresztül és mivel, mint mondják, az üstökösök hőmérséklete — 150°, több millió mérföld hosszú csóvája tehát lehűthette a félénk utnak eredő meleg sugarakat.

1894-re a telet szigorúnak jósolták, mivel a fenyves rigók tömegesen vonultak a csehországi Érc-hegységbe, de ennek oka az volt, hogy Szibériában mostohán ütött ki a fenyőmag termése. Mivel a méhek 1885. szeptemberben erősen ragasztgatták be lakásaikat, az a jósolat kelt szárnyra, hogy az 1885—86-iki tél igen szigorú lesz. Egyik sem következett be. Erős telet szokás várni, ha a mezei egerok és a hőrség korán vonulnak az ember közelébe; ha a vadludak és kacsák korán hagyják el a norvég partokat: a fák levelei gyorsan hullanak. Viszont enyhé lesz a tél, ha a fenyők újra kezdenek virítani, a borz hanyagul készíti el téli lakását.

A növények is időjós hírből állanak az ember előtt.

Ha nagy a levegőben a páratartalom, főlemeli bugáját a Trifolium pratense; szirmait összerakja az Anagallis arvensis, Calendula officinalis, Convolvulus arvensis, Stellaria media. Csavaros termőjüket egyenesre nyújtják az Avena fatua és a Geranium cibonium. Nagy Imre azt írja (Tudományos Gyűjtemény 1819. VIII. 44), hogy a növények közül némelyek, minek előtte esni kezd, a virágait megnyitják, példának okáért a varjúfű (Ruscus trionum), a Csábare (Pimpinella).

A baranyai bűkkök néphiedelem szerint 8 nappal előre erős zúgással jelenik meg a készülő eső. Meteorológus az Erygium is; időjárás a Stellaria Media Vill. flykhuu, — nem csatlakoznak, de elég biztos.

Dertült időben reggel 9 óra tájt és ez felé irányozza fehér piezi virágait és ez irányban feszítve tartja délig, — de ha borult az ég, vagy éppen eső közeledik, nem bontakozik ki, mintha menyegzős ruhát felténe és tudná, hogy annak egyszerű pompáját barátságos nap sugar köszönteni nem fogja.

Időjárás az Abrus precatorius is, melynek kerek, korálpírosan fénylő és fekete ponttal ékesített magvai ismeretese, mint olvasószemek, ugyszintén mint ékesítés a tengeri fürdőkön árult csigaszekrényekről. Olesón szerezhetők be fűszerkereskedésekben, krajczárba alig kerül párja.

Löveleink időjárás mozgása vagy egy század óta áll figyelés alatt, kultúrája azonban nem könnyű a szobában, mert sok meglepetést kíván. Legkönnyebben megeshetnek a tenyésztése úgy, ha kettős bádóg-edény közé vizet önt a kerlész és borseszalag segítségével egyenletes melegen tartja, hozzá pedig olyan palack alá rejt, a melynek feneke levált. (Humboldt, Monatschrift 1888. 477.)

Növény-meteorológus a Hura crepitans is, melyet Jamaica szigetén porzórtartó fának neveznek; ennek időjárásokról fölpattannak tojásdad nagy magtárolt és egész robajjal szórják szét apró magvait.

Barza ka szatta néven ismeretes Kelet-Indiában a játék, melyet jónak láttott az angol kormány eltiltani, mert nagyon hazard alakot öltött. Esős időben arra fogadnak, sok lesz-e a csapadék vagy kevés? E végből a házak terraszain vagy erkélyein eszkekkel ellátott viztartók vannak berendezve s mi helyt a lehullott víz bizonyos fokot elért, kezd a esővön lefolyni. A fogadások zivatar kezdetén történnek és az eredmény oly igaztosságot kelt, hogy a benszültöttek között miatta véres verekedések is támadnak, az pedig nem áll sem a közrend, sem a meteorológia érdekében.

Az 1896-iki nyári nagy viharok és hívós augusztus után Habenicht azt jósolta, hogy novemberbe átnyulhat az enyhé ősz, utána kemény, havas tél lesz; Fall ellenben szeptember és október hónapokra folytonos esőket és utánuk jövő enyhé telet helyezett kilátásba egész február végéig.

Lovdey 40 év óta foglalkozik a meteorológiával és Angliában már évtizedeken át komoly figyelemben részesítik időjárásait.

Ő az 1897—98-iki téltől azt jelezte, hogy november 2-ik felől december közepéig esős lesz; 4 hét alatt annyi víz hull le, hogy a folyók árvízveszedelmet okoznak. December közepén olyan hideg áll be, a minőre csak Szibériában van példa. Január első napjaiban enyhére változik és az is marad március elejéig, mikor hóval és esős fagygyal kemény utóttól áll be; március végétől május közepéig ismét enyhül, de akkor Európa sok vidékén fagy lesz, a melynek hideg fuvalata végig vonul az egész föld-részen.

De úgy jár az időjós gyakran, mint a székelv legendabeli Szent-Péter. Azt mondta Krisztus urunk egyszer, hogy mivel megint rosszak az emberek, nem ad esőt egy esztendőig. Erre lesietett Péter az öcséséhez és azt mondta neki: Ne vess, kárba vess a magod, nem lesz az idén eső. Mikor Péter később arra megy, esodálkozva látja, hogy eső nélkül is mindenki vetése szép, csak az öcsés földje ugar. Elpanaszolja Krisztus Urunknak s azt a mondatot kapja válaszul, hogy

az eső csak egyik eszköz az áldáshoz, lehet siker olykor a nélkül is.

A nagyon messze időre előirányzott időjárásra rácskündni nem lehet mindaddig míg a levőgő járása minden ízében mint ok és okozat az ember tudása előtt teljesen világos nem lesz.

Abbaziából.

Kedvetlenül sétálgatva

A csöndes, szép tengerparton,
Honvagy szállta meg lelkemet,
A néma bu, s a fájdalom...

Néztem soká, nagyon soká
Végtelemben, messze, messze;
Hogyan borul és alkonyul,
Hogyan száll alá az este...

S a mint szívem, a mint lelkem
Elmerül egy gondolathoz:
A partmenti „Quarneró”-ból
Zene hangzik lágyan, halkán.

Mintha csak a Mindenható
A számomra küldte volna:
Magyar zene, magyár nóta
Hallatszott a „Quarneró”-ba!

Magyar cigány, magyar banda
Huzta lágyan, huzta halkán,
Rezgő hurnak szakadából:
„Tisza partján elaludtam”...

Mint a tavasz nap sugarára
A rigyeket mind kicsalja:
Oly édesen csalogatott,
A muzsika méla hangja!

Leültem egy asztal mellé
Fejem könyökömre hajtva:
Elbúultam — elmulattam
Igázabá, magyar módra!

Elhallgattam késő estig,
S tovább is hallgattam vo'na
Az édes — bus hegedű szót:
„A fonóba szót a nóta”...

Azt hittem a Tisza-partján
Mulatozom egy eszardában,
S asztalomon száz liter bor,
Száz liter bor, száz gyertya van!

... Ámde, midőn vége szakadt
A zenének, a nótnak,
Körültöm néma esend lón,
S a cigányok távoznak:

Fél álomból felébredve
Akkor láttam, hogy mind mit ér,
Mikor a csapalós helyett
„Gute-Nacht” — köszönt a pinezer!

Ditrői Nándor.

A sós-fürdőről.

A konyhasótartalmu forrásvíz sok betegnek jöltetője. Gyógyítólag hat a skrofulózisra, a krónikus gyulladásokra és mirigydaganatokra. Megszünteti az izomreumát, eszkénti a köszvényes fájdalmakat, a krónikus bél- és gyomorhurutot, az orr- és a gégekatarrhust, végre pedig megszünteti azokat a kellemetlen érzéseket, a melyek a gyenge ideg-zettel együtt járnak.

A konyhasótartalmu forrásfürdő két körülménynek köszönheti ezt az áldásos hatását. Először is specifikus konyhasó tartalmának; másodsor pedig annak az ingernek, a melylyel a víz mozgása a bőrre hat. A mi a konyhasó hatását illeti, azzal már régóta tisztában vannak az orvosok. Jól tudják, hogy ingerli az idegvégeket, a mely inger aztán elterjed az egész idegre, onnan pedig arra az organumra, melyet az ideg körülhálóz. A konyhasó tehát nem közvetlenül hat az egyes szervekre, hanem csak közvetve, az idegek közreműködésével. Régóta vitatott kérdés azonban, hogy miként jut be a konyhasó az emberi szervezetbe? Az újabb kutatások minden kétséget kizáró módon kimutatták, hogy maga a konyhasó nem jut be sem a vérbe, sem a nyirk-edényekbe, hanem csak a bőr pórusaiba. Ha azonban már ekkoráig jutott, akkor közvetlenül ingerli az idegvégeket, az idegeket, közvetve pedig az izmokat, a gyomrot, a beleket, a májat, szóval az összes szerveket.

A konyhasó második, szemmel látható hatása abban nyilvánul, hogy a vért a belső szervekből a bőrbe tereli, minekfolytán az piros lesz. Az a vérmennyiség, amely a gyomorban, a májban, vagy a belekben hétéken, sőt hónapokon át lassan czirkulált, a sós-fürdő mechanikai hatása következtében onnan gyorsan eltávozik. Így szűnnek meg azután egy csapásra azok a krónikus gyulladások, amelyeket a lassu vérkeringés élesztett. De egyéb jó hatása is van a gyorsított vércirkulációnak: a szív működés erősebbé válik, a gyomor jobban emészt, a belek és a mirigyek pontosabban működnek. Ezeknek a fontos organumoknak szabályos működése pedig azt eredményezi, hogy az egész fizikai életben tetemes a javulás, a beteg testi sulya csakhamar növekedik, kedélye fölvidul és munkaképe fokozódik. Azért is konyhasótartalmu fürdőknek az a hatása, hogy gyó-

gyítja a krónikus gyomor- és bélbajokat, el-tüntet a soványságot, megedzi a gyenge testet és megszünteti az ideggyengeséggel járó fáradtságot, bágyadságot, fejfájást, szédülést, reszkétést és kedvetlenséget.

Helyesen járnak el azok is, kik a sós-források vizét nemcsak fürdőzésre használják, hanem isszák is. Mert, ha a konyhasó tartalmu víz egyenesen bejut a gyomorba és a belekbe, azokat sokkal gyorsabb működésre ösztönzi, minek folytán az étvágy és az emésztés tetemesen javul. Már pedig a testi gyarapodásnak és jólétnek tán leglényegesebb tényezője, hogy az a kettő teljesen rendben legyen. Régi tapasztalat, hogy azok az emberek, a kik az ivásban és a dohányzásban mértéket nem tartanak, többnyire rosszul táplálkoznak és hamar lesóványodnak. Ezekre nézve kipróbált jó hatása van a sós-víznek. Ajánlható továbbá a sós-víz-ivókúra még a köszvényeseknek is, minthogy a konyhasótartalmu víz csillapítólag hat a köszvényes fájdalmakra. Különösen jó hatással van a sós-víz-kúra a torok- és gégehurutban szenvedőkre, mivel a konyhasó elősegíti a nyálérválasztást és csillapítja a köhögési ingert.

A milyen üdvs hatása azonban a sós-víz a szervezetre, ha mértékletesen használják, épp oly kellemetlen és ártalmas lehet akkor, ha túlságosan élnek vele. A ki liter-számra issza a sós vizet, vagy órákat tölt a sós-fürdőben, az végül egészen lesóványodik és annyira elgyöngül, hogy alig tud mozogni. Napjában két pohár konyhasótartalmu viz, öt vagy tíz percig tartó fürdőzés a sós-fürdőben: ez a helyes mérték és tökéletesen elegendő azoknak, kik a „sós-kurától” várják testi bajuk gyógyulását.

Az asszonyok sorsa Indiában.

Schreye Th. misszionárius a napokban felolvasást tartott Drezdában az indiai nőkről, melyben az indiai nők sorsát nagyon szomorúnak írja le.

Az indiai nők helyzete, ugymond, most is ugyan az, mint 100 évvel ezelőtt volt. A szent könyvek az asszony megvetésére tanítják a hindukat, mire jellemzőképp szolgálhat a következő intézet:

„Mi a kegyetlenség? — A kigyó szíve. Mi a kegyetlenebb? — Az asszony szíve. Mi a legkegyetlenebb? — Az özvegy szíve. És mi a pokol kapuja? — Az asszony!”

Ámbar az angolok már tettek kísérleteket a nők szomorú helyzetén javítani, de lényeges eredmény nélkül, miután minden újítás nemcsak a hindu vallás hitpontozataiba, hanem több ezredéves hagyományba is ütközik. Legkárosabb szokásuk a gyermekházaság. A leányokat 9 koruktól 10 éves korukig, a fiukat 6 éves koruktól 16 éves korukig szokták kiházasítani. A leányt a szülők a férj szüleinek adják át, kik a gyermekházaspárt együtt nevelik és egymáshoz szoktatják. Gyakran megtörténik, hogy 60 éves férfi vesz el 8 éves leányt.

A brit kormány ugyan a törvényes kort a 12 éves korban állapította meg, de ennek csak annyi gyakorlati eredménye van, hogy a kiskorú asszonyoknak jogában áll férjét elhagyni. Különben a hindu törvény a nőnek nem engedi meg az elválást, míg a férj kénye-kedve szerint elhagyhatja nejét és nem tartozik róla gondoskodni.

A gyermektelen asszonyt a hinduk megvetik s ezért a hindu nők első leányukat többnyire Siva-Halketnek, a szülés istenének ajánlják fel. Az ilyen leányokat már gyermekkorukban zárdába adják, hol a papok kéjvágyának esnek áldozatul.

Legborzasztóbb az özvegyek sorsa Indiában. Az 1829-iki törvény ugyan eltörölte az özvegyek elegetését, de az özvegyeknek férjhez menni nem lehet és mint „tisztálalnok” olyan megvetésben részesülnek, hogy még szüleik sem akarják őket befogadni. Gyenge leánygyermekket, kiket a sors avval látogatott meg, hogy férjüket elvesztették, számkivetve vannak az emberekől és nyomorgva tengetik életüket. A legtöbb özvegy öngyilkossággal vet véget szánalmas életének.

Az angolok ugyan ezen is segíteni akartak és törvényileg megengedték az özvegyek férjhezmenetelét, de a törvénynek legkisebb fogatnaja sincs, miután azt a hindut, ki özvegyet vesz el, szintén kizárják az emberek közül, sőt még abból a kútból sem szabad inniuk, melyből a többi emberek isznak. Megközelítő számítás szerint 22 millió özvegy asszony sinlódik jelenleg Indiában, kiknek nagyrésze még gyermekkorban van.

Szerkesztőségi üzenetek.

B-n. Helyt. A vizsgákra nincs időnk eljárni, különben sem elegyödünk a tanár urak dolgaiba. Azt mi is igen jól tudjuk, hogy egy felelet vagy írásbeli uton ítéletet mondani egy tanuló képessége felől, sem nem igazságos, sem nem méltányos s ha a tankerületi főigazgató ur mégis megteszi, azt mi is nem csak esodáljuk, hanem igazságosnak sem tartjuk.

Olvasónak. Ugron Gábor állandó lakása Bpestben van. A nyári szünidőt rendszeren dobogói fürdőjén szokta töltöni.

Vasutinak. A következő statisztikával szolgálhatunk:

Elsőrangú lokomotív volt a m. kir. államvasutakon 1897 évben 1631 és a tá-

sasági fővasutakon 255, összesen 1886. Másodrangú lokomotív volt a m. kir. államvasutakon és az általa kezelt helyi érdekű vasutakon 539, a társasági fővasutakon és az általa kezelt helyi érdekű vasutakon 49, az önállóan vagy külön számlára kezelt helyi érdekű vasutakon 111, összesen 699. Személykocsi volt a m. kir. államvasutakon 4260, a társasági fővasutakon 553, a helyi érdekű vasutakon 379, összesen 5191. Teherkocsi volt a m. kir. államvasutakon 44,350, a társasági fővasutakon 5844, a helyi érdekű vasutakon 3262, összesen: 53.456

Előfizető. Gy. Fehérvár. Olaszországnak az egyházi állam bekebelezése után a pápának 3,200.000 lírány civilisztát szabott ki, melyet azonban — a Vatikán ismert magartása következtében — sohasem vettek föl. Az olasz államadósságok kezelőbizottsága nemrég tette közzé az 1896—97. év pénzügyi zárszámadását, melyben megjegyzik, hogy eltekintve az idejében föl nem vett, tehát már elévült járadékoktól és kamatoktól, a pápának az államon még mindig 60.337.500 lírány követelése van. A pápai „Osservatore” most megjegyzí, hogy az olasz törvények szerint e járadék kamatai elévülteknek nem mondhatók, mert a járadék nem a pápát, de a pápaságot illeti. XIII. Leónak tehát Olaszországon most körülbelül 70 millió líra követelése van.

Főszerkesztő;

BARTHA MIKLÓS.

Felelős szerkesztő és lapfőigazgató;

MAGYARY MIHÁLY.

NYILTTÉR.

A t. gazdaközönséghez!

A szerzett igen előnyös összeköttetéseinknél fogva azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy félíg **kihízzott sertésekre** 6% kamat mellett előlegeket adhatunk.

Egyszersmind figyelemztetjük a t. gazdaközönséget, hogy a jelenlegi nyomott rossz árak mellett legelőnyösebb a **sertéseket** csak 260—280 kiló súlyig felhizlalni, a mely körülmény esetleg megváltozását újból tudatni fogjuk.

Ugy előlegek, valamint az eladások közvetítését végezték kérjük bizalommal hozzánk fordulni.

Tisztelettel

GAZDASÁGI IRODA

Kolozsvár,

Ferenzy Dezső és társai.

Természetes

PARÁDI ARSEN

és vastartalmu könnyen emészthető
GYÓGYFORRÁS SPECIFICUM.

Legelőkelőbb orvosi szakértelműek által rendelve: **sápkór, vérszegénység** ellen, **női betegségek**nél, **ideg- és borbajok**nál, valamint **görvénykóros** esetekben.

Gróf Károlyi Mihály,uradalmi felügyelősége, **Parád.**

Ismerető füzeteket ingyen és bérmentve küld a

Főraktár **ÉDESKUTY L.** Budapest.

cs. és kir. udvari szállító

— (V. Erzsébet-tér 8. szám.) —

Kapható minden gyógytárban és megbízható fűszerkereskedésben. 3-6.

Dreher Antal kőbányai serfőzde erdélyrészi főraktára Kolozsvárt.

Ó V Á S!

Sajnálattal tapasztaltuk, hogy a n. é. közönség megtévesztése czéljából üres seres palackjainkat — melyeken még a **Dreher** vignetta rajta van — sokszor élvezhetetlen kotyvalékkal tölti meg a concurrentia és mint **Dreher** sert árusítja. Kérjük tehát a n. é. közönséget, hogy nemcsak a védjegyes vignettákra, de különösen arra is méltóztassék figyelemmel lenni, hogy a dugóban a „**Dreher**” sütésen kívül az itt látható védjegy is bé legyen sütte.

Még azzal a kérelemmel fordulunk a n. é. közönséghez, kegyeskedjék a ser elfogyasztása után a palackokon levő vignettát letépni vagy áthuzni, illetve megsemmisíteni, mert csak is a n. é. közönség pártfogásával tudjuk megakadályozni a hamisításokat.

Kiváló tisztelettel

Bognár és Szántó

Dreher Antal kőbányai serfőzde erdélyrészi főraktára.

Véd-jegy.

Görgénysókna (Zsabonicza) M.-Tordamegye.

Jód tartalmu sósfürdőben az idény június 1-én kezdődik. A szászrégeni vasúti állomástól alig félórás kocsit vezet a kies fekvésű kiváló gyógyhatású fürdő, mely különösen **hüléses** bántalmaknál, **izületi és izomszervi**, **reumatikus idegzsá-** **bánál, gége-légcső és tüdő idült hurutos** **bántalmak, idült jellegű bőrbetegségek**nél, **gyulladások után visszamaradt méh-bajok-** **nál csodálatos eredményeket mutat föl.**

A fürdőközönség részére egészen új, modern épületekben kényelmes szobák állanak rendelkezésre 60 krtól kezdődő napi árak mellett.

Fürdőorvos rendelkezésre áll.

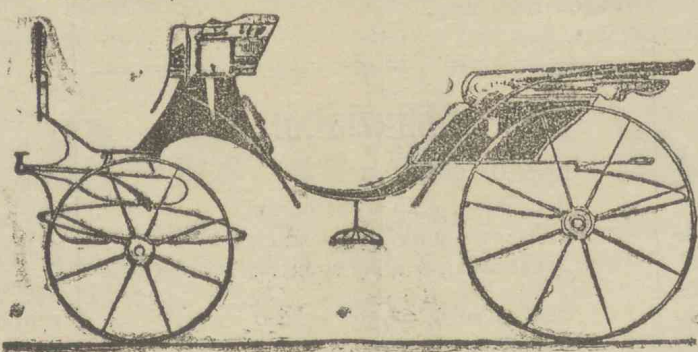
Kitűnő és olcsó ellátásról a fürdő vendéglőse gondoskodik.

Gyógydíj egész igényre 4 frt.

Előfizetések Grün Izsák fürdőtulajdonoshoz
Marosvásárhelyre intézendők. 503. 4-5

Törvényszékiileg bejegyzett cég UDVARI és TÁRSA kocsigyártók

Kolozsavart, Hidfő-utca (Zöldfa-vendéglő mellett.)

Ajánljuk a nagyérdemű közönség figyelmébe kocsigyártó üzletünket, a mi a mai kor igényeinek teljesen megfelel s a hol kovács, kerek, szatler és fényező műhelyek vannak berendezve.

Ugyisint ajánljuk a n. é. közönség figyelmébe Szabó Lajos urat, a ki 15 éven át a es. és kir. Kőber kocsigyárban mint első kocsikészítő szerepelt, most mint önálló kocsigyártó mester nálunk működik. Valamint Kovács János urat, ki szintén megfelelő szakképzettséggel bír, nálunk mint önálló kovácsmester működik.

Elvállalunk minden kocsit javítani, a mi e szakmába vág.

Raktáron nagy készletet tartunk többféle választékban.

Kocsi laakirozás a legjobb mód szerint.

Rendeléseket pontosan és jutányosan eszkozlünk.

Tisztelettel

Udvari és Társa

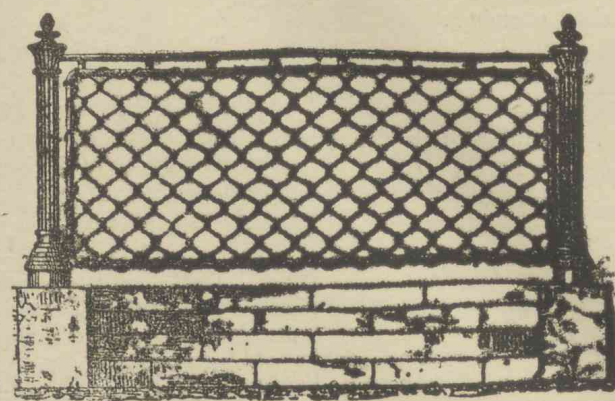
kocsigyártók.

530. 4-15.

LÉBER GYULA

első erd. sodronyszövet-fonat és szita-áru gyára

Kolozsavart, Torda-utca.

Ajánlja minden e szakmába vágó munkáit. Ugyisint kertek, erdők, vadaskertek, szőlők, sírhelyek stb. bekerítéséhez való gépfonásait; pince, padlás, felső világossági magtár és éléskamra ablakok rostélyzatát, majorági udvarok sodrony-fonattal való

bevonását, áthányó rosták, szem, koks, kavics, föld és perond válogatásához; szikra fogó cséplő- és egyéb gépekhez, sodrony ágybetétek (matracok).

Nemkülönben zöldre festett légy-szövet, szelelő rosták, Backer-féle rosták és egyféle használatra vas, rez és cín-szövetek. Kruppa sodrony-szegélyzetek különféle mintákban; fakere-be foglalt rosták, löher-szíták és szíták különféle cséplőkre igen erősen készítettnek és gyári árak szerint számíttatnak. Acél tuskés sodrony kertek, erdők stb. bevonásához jutányos árt fel is huzatik.

KÉPES ÁRJEGYZÉKKEL BÉRMENYVE SZOLGÁLOK. — Kiváló tisztelettel:

LÉBER GYULA.

300. 27-30.

Ugy a hazai, mint a külföldi orvosi tekintélyek is elismerik és hangoztatják, hogy idült (kronikus) betegségek legbiztosabban a természeti eszközökkel gyógyíthatók.

A legelső és legtekélyesebben berendezett intézet, a melyben ezen alapon történik a gyógykezelés.

Dr. PALÓCZ IGNÁC

v. kórházi orvos k. egészségt. tanár intézete

Budapest, IX. Vármá-körút 7. (augusztus 1-től kerpesi-ut 10.)

Gyógykezelés egész napon át. — Rendelés 10-12-ig és 3-5-ig. — Nőknél női kiszolgálás. — Elküldöttet osztályok. — Díjazás hetenkint 10-15 frt. Prospectus ingyen.

A természeti eszközökkel képesek vagyunk a beteg test életerejét növelni, a benne képződött ártalmas és káros anyagokat a szervezetből eltávolítani, a szervek normalis működését létrehozni és az elgyengült vagy elkényeztetett testet megerősíteni. Ezért gyógyítható így módon még a legtöbb idült (kronikus) betegség is.

A tökéletes berendezés a lelkiismeretes, gondos és egyéni (a beteg természetének megfelelő) gyógykezelés magyarázatként meg ama kitűnő eredményeket (a meggyógyultak hiteles írásával bizonyíthatjuk), a melyeket még a legidültebb betegségekkel is, különösen elhízottság, asztma, reuma, ischias, neuralgia, köszvény, gyomor és nemi bajok, vérszegénység, bőr-, ideg és női betegségek gyógyításánál biztosan elérünk.

480. 3-4

Népszerű orvosi tanácsadó „Az egészség megóvása és a betegségek gyógyítása” írta dr. Palócz Ignác. Kapható a szerzőnél. Ára 3 korona.

1893, 1894, 1895, 1896, 1897, 1898 évben 32 első díjjal kitüntetve!

A jelenkor legtekélyesebb és legjobb motor-cséplőkészletei.

megtekinthetők nagyszabású telepünkön Budapest, VI. Gyár-utca 50., hol szakszerűleg bemutattnak.

Első proszniczi Gazdasági Gép- és Gőzmotor-Gyár, Wichterle F.

BUDAPEST, VI. ker. Gyár-utca 50.

ajánlja legújabb szerkezetű szabadalmazott, teljesen szikramentes

motor-cséplő-készleteit

kettős tisztítóval, ártatoklászoló és legcélszerűbb löhere hüvelyezővel, olcsó árak és teljes jóállás mellett. Már több 100 készlet kitűnő sikerrel működésben. Motor és nagyobb gőzcséplőkészleteink valamint egyéb gazdasági gépeink 507. 3-6.

MATUTSEK JOZSEF

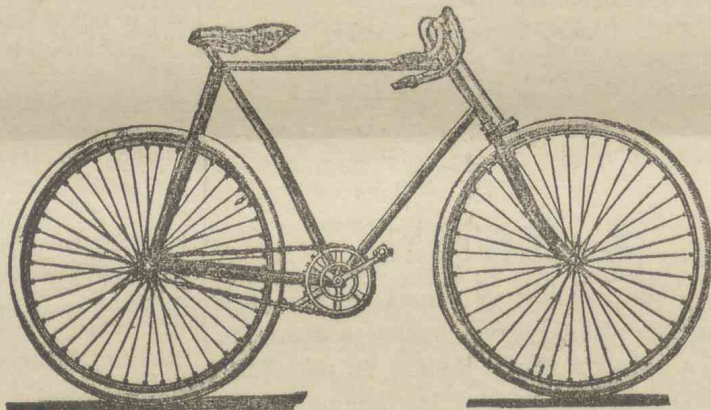
férfi, női és gyermek cipész-üzlete

Kolozsavart, Főter 2. sz.

Megrendelések beküldött mérték, vagy lábbeli-minta után a legjobb anyagból és divat szerint lehetőleg gyorsan teljesíttetnek.

257. (34-x.)

Sürgönyezim: Bernáth gépraktár Kolozsavart.

Kerékpárt ne vegyen addig senki,

Telefon 412.

míg meg nem nézte az új 1899 évben érkeztek, és sok czélszerű újításokkal ellátott BEL- és KÜLFÖLDI KERÉKPÁRJAIMAT; különösen az angol fegyvergyár készítményeit, a mely felülmúl minden képeletet, úgy csínossága, mint finom anyaga és könnyű hajtásánál fogva. Elvem kevés haszon és nagy forgalom — ezért a legfinomabb angol acélszalag készült | ülést kerékpárokat felszerelve, azonnali fizetésnél 130 frttól 260 forintig, 2 ülésel, női vagy férfi részére 250 forinttól 380 frtig, 3 kerekű csomagzállításra alkalmas 300 frttól, és az angol B. S. A. láncszélkülieket 180-200 frttól adom; az anyaghibákért 2 évi kezességet vállalom: az igen t. vevőimet, úgy hölgyek mint urakat saját gépeimen, kényelmesen berendezett nagy zárt helyű kerékpár iskolában díjtalanul, másokat pedig 5 frt díjért tanítom meg kerékpározni.

Raktáromon vannak az összes kerékpár részeit, azok teljes felszerelését, sokféle acétylen lámpák, Ca cium Carbide zát kisebb nagyobb dobozokban, belső és külső gumik, eső köpenyek stb. stb.

Kerékpárokat kölcsönbe is adok, órára, napra, vagy heti használatra megállapodás szerint a használt kerekeket becséreltem, vagy megveszem és adok is el.

Nagy raktárt tartok Singer, Csalládi, Médium, Titania, Minerva, Gritzner kis- és nagy körhajós, Howe, Cylinder, Viktoria himző és harsnya kötő gépekből.

A nagybecsű vevőimet himezni és kötni is megtanítom. Az összes raktáromon levő árukat u. m. számtalanfajta uti és verseny kerékpárok, varrógépek, különféle hinta és játszó gyermekkocsik, triciklik, 4 éves kortól 12 évesig, havi kis részletfizetés ellenében adom.

Árúimért 5 évig szavatolok, meg nem felelés esetén, azonnal kicserélem.

Egyidejűleg felhívom a n. é. közönség becses figyelmét a szakszerűen berendezett kerékpár, varrógép, mechanikai javító műhelyemre, hol minden javítandót, a legkényesebb igényeknek megfelelően (emailrozva, nickellirozva) gyorsan és jutányosan elkészítem.

Minden e szakmára irányuló kérdésre felvilágosítással és kívánságra képes árjegyzékkel szolgálók.

A n. é. közönség további becses pártfogását kéri

515. 6-00.

Mechanikai műhelyemben egy jó családból való fiu tanulónak felvétetik.

Bernáth E. Sándor

varrógép és kerékpár kereskedő Kolozsavart, vashidnál

AZ „ANKER”

élet- és járadékbiztosító-társaság

Igazgatóság:

Magyarországi vezérképviselőség:

Bécs, I., Hoher Markt 11. Budapest, VI., Deák-tér 6.

(Anker-Hof.)

(Ankerudvar.)

261. 12-26

a társaság saját házaiban.

Társasági vagyon 1897 év végén 124 millió korona.

Biztosítási állomány 1897 év végén 480 millió korona.

Kifizetések összege a társaság 40 éves fennállása óta 204 millió korona.

Díj és kamat bevételek az 1898 évben 18 millió 852,000 korona.

Az „A” osztályterv szerint nyeresémeny részesüléssel biztosítottak az utolsó tíz évben következő osztályokat kaptak készpénzben:

1889, 1890, 1891, 1892, 1893, 1894, 1895, 1896, 1897, 1898.

években a befizetett évi díjnak 25%-át.

A vegyes- és takarékpénztári biztosításoknál „B” osztályterv szerint (u. n. emelkedő osztály) az első nyeresémeny-felosztás 1897-

ben volt és az osztályok a biztosítás egész tartama alatt befizetett

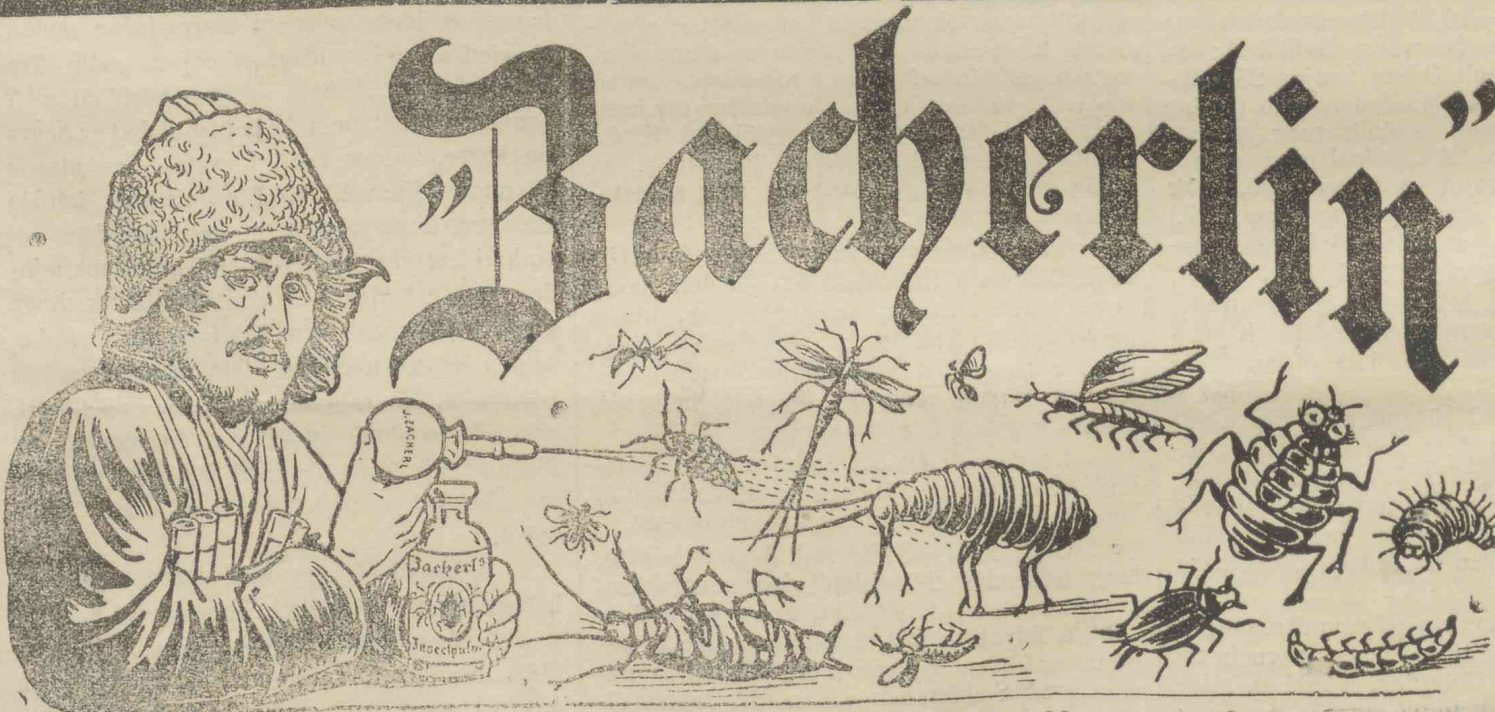
összes díjak 3 százalékat tette ki készpénzben, és pedig 1897-ben

9, 1898-ban az évi díjnak 12 százalékát.

Jutányos díjak mellett, kedvező feltételek!

Prospectussal és felvilágosítással szolgál az „Anker” főgöngyöskése

Kolozsavart, Széchenyi-tér 31.

Csodálatraméltó hatással bír. Öl, mint semmi más hasonló szer mind a legrosszabbat, s ép azért az egész világon mint páratlan, dicsértetik s kerestetik. — Ismertető jelei: 1. A lepecsételt palack. 2. „Zacherlin” név.

Kolozsavart a következő fűszer- és vegyeskereskedő uraknál kaphatók:

Adler Sámuel	Gergely Ferencz	Moldován József	Szele Márton	Schweiger Ferd.	Szamosújvárt:
Barcsay Manó	Haraszthy Jenő	Papp Ernő	Temesvári Károly	Supka László	Flórián Jakab
Bojái Sándor	Havas Armin	Papp Kristóf	Weress László	Tóth István	Zabulik Jenő
Boskovics József	Hirschfeld Sándor	Papp László	Wertheimer Vilmos	Marosújvárt:	Tordán:
Bréver János	Jeney Lajos	ifj. Pere István	Wolff J. gyógyász.	Mendel Izidor	Bernárd An a'
Burger Frigyes	Kónya Sándor	Popp Antal	Zsilinszky Antal	Virág Tamás.	Fodor Domoko
Csörba György	Kováts P. flai	Szegesváry és társa	B-Hunyadon:	Rákod:	Kész-nyi J
Flóra Gyula	Marusan Bogdán	Somlyay László	Beke J.-né	Schilling S.	Kovriz János

továbbá minden nagyobb kereskedésben vannak raktáron ott, a hol a „ZACHERLIN” plakátok kifüggesztve vannak.

471. 5-12.